

СТЕНОГРАМА

відкритих комітетських слухань на тему: “Діяльність Державного бюро розслідувань, стан виконання покладених на Державне бюро розслідувань завдань та додержання ним законодавства, прав і свобод громадянина ”

17 вересня 2020 року

Веде засідання голова комітету МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...І якраз стосується діяльності Державного бюро розслідувань, стану виконання покладених на ДБР завдань і додержання законодавства прав і свобод громадянина.

Такі слухання в цьому скликанні проводяться вперше. Тому я вдячний за те, що ми сьогодні з вами всі зібрались. Дякую учасникам, які знаходяться в залі. Дякую учасникам, які знаходяться онлайн. Сьогодні у нас дуже багато учасників. І за нашою роботою буде спостерігати, я думаю, що сотні фахівців і переглядати це потім відео. Тому, власне, я дякую всім, хто взяв участь у заході.

У нас сьогодні на порядку денному фактично розгляд діяльності ДБР. Згідно закону виділяються такі напрямки контрольної функції комітету і Верховної Ради за діяльністю ДБР: аналіз виконання покладених на ДБР завдань та додержання законодавства; обговорення проблемних питань функціонування Державного бюро розслідувань та напрацювання шляхів їх вирішення; забезпечення дієвого парламентського контролю за діяльністю правоохоронних органів в цілому і ДБР зокрема, а також інші питання, які будуть піднімати народні депутати України.

Сьогодні у комітетських слуханнях беруть участь народні депутати члени комітету. На скільки мені відомо, що сьогодні також будуть і інші народні депутати, які не є членами нашого комітету. Увесь керівний склад Державного бюро розслідувань, а саме: виконуючий обов'язки Директора ДБР Соколов Олександр Володимирович, перший заступник Директора ДБР Бабіков

Олександр Петрович, заступник Директора ДБР Сухачов Олексій Олександрович. Також присутні перший заступник Генерального прокурора Говда Роман Михайлович, Голова Касаційного кримінального суду Кравченко Станіслав Іванович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з дотримання прав людини в місцях несвободи Бородич Наталія Леонідівна, представники міжнародних організацій: Офісу Ради Європи, Консультативної місії Євросоюзу, Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні, координатора проектів ОБСЄ в Україні, представники громадських організацій, адвокатури, вищих навчальних закладів та наукових установ.

Колеги, сьогодні ми працюємо за чітко визначеним регламентом. Прохання основних доповідачів, які будуть доповідати, до 15 хвилин часу. Після всіх виступів... Паралельно підключивсь, напевно, після Закону “Про розвідку”. Сьогодні ми прийняли на другому читанні Закон “Про розвідку” у нас це все також відчувається.

Після завершення виступів основних в нас буде обговорення. Інші виступи до 5 хвилин, які не є основними. І обговорення стільки часу, скільки це потребує, але ми плануємо завершити нашу зустріч не пізніше 18 години 30 хвилин, плануємо.

Отже, розпочинаємо роботу. Я хочу наголосити, за цей рік фактично минулі слухання такі відбувалися в травні минулого року, тобто в попередньому скликанні парламенту, я на цьому наголошував. Були прийняті рекомендації слухань і, власне, і результатом сьогоднішньої нашої роботи будуть рекомендації слухань. За цей час ДБР стало з центрального органу виконавчої влади окремим незалежним державним правоохоронним органом. За цей час, звичайно, я не можу не згадати питання, рішення Конституційного Суду, яке стосується Національного антикорупційного бюро, але в той же час ставить серйозні питання по порядку обрання Директора Державного бюро розслідувань і ми маємо також сьогодні це обговорити.

Також в нас визначається питання, яке відмінне від тих ідей, які закладалися з самого початку в Законі про ДБР. Це і розширення звань спеціальних співробітникам ДБР. Це і питання носіння зброї, розширення повноважень в цьому плані. Відповідно такі законодавчі ініціативи в нас є.

Крім цього, вважаю за доцільним обговорити, що нещодавно були в ДБР проведені аудиторські перевірки і перевірки Рахункової палати. Була інформація в засобах масової інформації. Хотіли би з'ясувати, які були виявлені порушення, виявлені зауваження. І я звертаюсь до виконуючого обов'язки, який буде виступати перший, щоб також звернути на це увагу.

Крім цього, в 2017 році була затверджена Стратегічна програма розвитку Державного бюро розслідувань до 2022 року. Хотілось би розуміти стан її виконання і щоб ми це також обговорили. Безперечно, одним із гострих питань, яке буде сьогодні обговорюватись і має обговорюватись – це питання проведення конкурсів, які ще досі тривають, хоча ДБР запущено вже більше року тому, але конкурси ще тривають і найбільшу увагу сьогодні приділяють саме конкурсу на посаду оперативних співробітників. Яким чином, на якому етапі, що відбувається? Я звертаюсь до керівництва ДБР, до учасників звернути на це увагу і також ми про це можемо поговорити.

Крім цього, звичайно гострим питанням є формування складу Ради громадського контролю. На жаль, не сформована Рада громадського контролю досі і у зв'язку з цим немає дисциплінарної комісії Державного бюро розслідувань. Це, безперечно, мінус, об'єктивний мінус сьогоднішньої діяльності Державного бюро розслідувань. Також хотів би, щоб ми дали цьому оцінку, почули позицію керівництва ДБР і, власне, які проблеми з цим виникають.

Також з інформації, яку ми отримували, є підстави говорити щодо безпідставного грифування службової інформації ДБР. Багато інформації, яку отримують і народні депутати, і звертаються також представники громадськості, вона належить і проходить під грифом “Для службового користування”, і на

думку наших колеги не завжди це є обґрунтовано. Хотіли би також, можливо, це обговорити, тому що не є нормальною практика, коли орган, який має бути достатньо відкритим і його діяльність має бути прозорою, грифує всі свої абсолютно документи.

Далі. Питання підслідності Державного бюро розслідувань також є у фокусі уваги сьогоднішніх слухань і взагалі комітету. Як ви знаєте, зараз до другого читання готується законопроект, де буде коригуватися підслідність Державного бюро розслідувань. Очевидно, що це питання також буде переглядатися. Ми розуміємо, що можливості перегляду, наприклад, розширення підслідності зараз немає в зв'язку з неможливістю розширити кількісний склад Державного бюро розслідувань. Проте ми маємо обговорити це питання і в контексті можливого, я підкреслюю, створення військової поліції, яка, можливо, буде забирати частину підслідності ДБР, яка позиція ДБР. Адже фактично сьогодні Державне бюро розслідувань є тим єдиним органом військової юстиції, який дійсно працює в цій сфері. Саме сьогодні час, напевно, підвести якийсь певний підсумок, обговорити наскільки ефективно ДБР справляється з поставленим завданням, чи потребує підтримки в плані позбавлення певної підслідності і взагалі на скільки, скажімо так, цивільне ДБР ефективно розслідує злочини, які вчиняються військовослужбовцями.

Багато питань виникає до того, що нормативно-правові акти ДБР, які ми дозволили не проходити так зване юстування, а саме перевірку в Міністерстві юстиції України, вони не знаходяться в доступі. Я вже казав про "ДСК", але є багато зауважень щодо того, що жодні нормативно-правові акти і акти індивідуальної дії не оприлюднюються в жодному форматі. І тому це також викликає занепокоєння у членів комітету, у народних депутатів, у тих, до кого ми звертались і інформацію, яких ми аналізували. Тому просив би також на це звернути увагу у вашому виступі.

Загалом я, колеги, сподіваюсь, що комітет стане майданчиком для обговорення цих абсолютно нагальних проблем, які є сьогодні. Сьогодні, я

думаю, що у нас є можливість принаймні обговорити ті проблеми, які назріли за цей час і спробувати знайти певні вирішення, які ляжуть в рекомендації роботи нашого комітету.

Запрошую до слова виконуючого, першого нашого доповідача, виконуючого обов'язки Директора Державного бюро розслідувань Олександра Володимировича Соколова. Будь ласка, Олександр Володимирович, до 15 хвилин часу.

СОКОЛОВ О.В. Дякую.

Шановний голово, шановні народні депутати, дякую за запрошення і можливість виступити в комітеті з приводу діяльності Державного бюро розслідувань за 8 місяців 2020 року.

Почну з наступного, що фактично Верховною Радою наприкінці 2019 року було відповідно прийнятий закон України, яким фактично було перезавантажено діяльність ДБР. Результатами прийняття цього закону було фактично те, що керівництво Державного бюро розслідувань було оновлено і фактично був створений самостійний правоохоронний орган, а не центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом.

На виконання вказаного закону відповідно в лютому 2020 року Президентом України затверджена нова структура Державного бюро розслідувань. Ви можете ознайомитись з відповідними слайдами і матеріалами, які роздані вам для наочного, наглядного сприйняття. Відповідно до нової структури, розробленої в Державному бюро розслідувань, були створені такі нові підрозділи, які не існували до цього. Це і Головне слідче управління, Головне оперативне управління, Головне оперативно-технічне управління, а також Управління з розслідування злочинів, вчинених у зв'язку із масовими протестами в 2013-2014 роках, так зване “управління Майдану”.

Крім того, хочу повідомити, що станом на теперішній час повністю завершена зміна організаційно-штатної структури центрального апарату

Державного бюро розслідувань. І найближчим часом буде приведена у відповідність структура територіальних управлінь.

Хочу наголосити, що це обумовлено об'єктивними обставинами. Зміна, а саме приведення цієї структури, в тому числі територіальних управлінь до структури центрального апарату. А оскільки, по-перше, при попередній організації цих підрозділів не було враховано кількість правопорушень, які вчиняються на тій чи іншій території об'єктивно, це можна було вирішити лише після практичної роботи. А оскільки кількість суб'єктів щодо яких розслідуються вказані кримінальні провадження різна і тому, наприклад, кількість працівників в територіальному управлінні Мелітополя не може або Краматорська відповідати кількості працівників територіального управління в місті Києві. Адже кількість вчинених злочинів на території забезпечення управління в місті Києві значно більша, адже і навантаження на слідчих більше. У зв'язку з цим ми і плануємо переглянути кількість працівників у кожному територіальному управлінні в порядку збалансування.

Крім того, досить важливо і неодноразово звертались і народні депутати з приводу того, що працівники ДБР знаходяться лише в певних обласних центрах і їх немає на території дії, скажімо так, адміністративно-територіальних одиниць у великих містах. Так склалося, що закон передбачає функціонування семи територіальних управлінь, які відповідно їх дія розповсюджується в різному від 3-4 областей до 5 областей і фактично не було законом унормовано і не передбачено знаходження фізичне співробітників ДБР в кожному обласному центрі. Зараз ми врахували ці побажання і людей, і народних депутатів, які переставляють інтереси людей в плані переформатування організаційно-штатної структури територіальних управлінь і передбачення в кожному обласному центрі створення відповідних слідчих і оперативних підрозділів. Це, на нашу думку, дасть змогу найбільш швидко реагувати на вчинювані злочини на вказаній території, починаючи з виїзду на місце злочину з метою проведення

невідкладних слідчих дій, так і отримання упереджувальної інформації, проведення профілактичної роботи і багато іншого.

Крім того, з приводу проведення конкурсів і штатної наповнюваності Державного бюро розслідувань станом на сьогодні. Станом на 2019 рік в ДБР було влаштовано 755 осіб. Станом на сьогодні вже працює в Державному бюро 1 тисяча 86 осіб. Законом передбачено, що всього штатна чисельність Державного бюро розслідувань, точніше центрального апарату та територіальних управлінь повинна становити не більше 1 тисячі 600 чоловік. В даному випадку нами ще передбачена реалізація наступного року створення Інституту підготовки кадрів ДБР, а також Науково-дослідного інституту судових експертиз. Якщо ці відповідні рішення будуть підтримані парламентом в напрямку фінансування відповідного, ми розглядаємо як робочий проект додаткове залучення 239 спеціалістів на вказаному напрямку.

З приводу укомплектованості центрального апарату. В дійсний час центральний апарат із 730 посад, передбачених штатом, укомплектовано 520.

З приводу укомплектування територіальних управлінь. Фактично ви можете ознайомитись з відповідними слайдами, вони укомплектовані в середньому на 65 відсотків. Це в першу чергу пов'язано із формуванням і добором оперативних підрозділів. І скажемо так, там є багато не лише, скажемо так, питання у проведенні конкурсів, а і питання у відповідному розміщенні, фінансуванні і можливості виконання службових обов'язків особовим складом.

З приводу проведення конкурсів. То в січні 2020 року Державним бюро розслідувань затверджений новий порядок проведення відкритого конкурсу Державного бюро розслідувань. На виконання цього порядку відповідно створено 14 конкурсних комісій, якими проведено конкурси на 532 вакантні посади. І станом на теперішній час за результатами проведення конкурсів призначено 295 працівників, при цьому 234 до центрального апарату, 61 до територіальних управлінь. На 75 вакантних посад конкурси тривають.

Також хочу повідомити, що Державним бюро розслідувань завершені конкурси на проведення і заміщення посад керівників територіальних управлінь і їх заступників – це зі слідства та з оперативної частини. І інформацію про переможців буде оприлюднена найближчим часом. У зв'язку з чим вказані особи також будуть активно задіяні до реформатування роботи територіальних управлінь, зміни організаційно-штатних структур, а також добору відповідних працівників.

З приводу функціонування оперативних підрозділів, на які ви звернули увагу, шановний голово, можу сказати, що станом на січень 2020 року кількість оперативних співробітників складала 31 особа, тобто 9 відсотків від загальної чисельності в ДБР. Станом на теперішній час кількість оперативних співробітників складає 247 осіб, тобто 62 відсотки. Переріст понад 50 відсотків за цей час. Тому можу наголосити, що формування оперативних підрозділів іде, скажемо так, повним ходом. Можу відмітити, що чому не сформовані всі оперативні підрозділи. Можу сказати так, що нами перш за все висуваються вимоги до морально-ділових і професійних якостей співробітників. А тому мною як виконувачем обов'язки було поставлено завдання, в тому числі членам конкурсної комісії, задача не набрати і не укомплектувати перш за все штат. Завдання – обрати кращих із різних правоохоронних органів або спеціалістів у своїй сфері, які можуть працювати і нести користь Державному бюро розслідувань.

З приводу проведення досудового розслідування. Я пропоную, що деякі питання буду озвучувати я. Інші питання, якщо будуть більш необхідні детальні доповіді, то тут присутній перший заступник і заступник Директора ДБР, які згідно своїх функціональних обов'язків зможуть надати більш детальне пояснення в конкретних справах і ви зможете оцінити діяльність роботи ДБР.

З приводу окремих показників службової діяльності Державного бюро розслідувань хочемо відмітити, що завдяки прийнятим Верховною Радою змінам та ініціативам Президента у здійсненні досудових розслідувань так від

початку 20-го року за ініціативи ДБР арештовано майна з метою відшкодування завданих збитків щонайменше в 5 разів більше ніж попереднього року, 2019 року. Також покращилися результати роботи, досудові розслідування. Повідомлено про підозру 1 тисячі 653 особі. Складено обвинувальні акти у провадженнях 2 тисячі 342. І обвинувальні вироки, які були винесені за результатами розгляду справ в розслідуваннях ДБР становить 800. В цей період Державним бюро розслідувань встановлено збитків, нанесених злочинами, 228 мільйонів, з них 10 мільйонів відшкодовано. При першому аналізі хочеться сказати, що ця сума не досить велика, однак об'єктивно сума відшкодовується в двох випадках: коли особа, яка вчинила злочин, добровільно відшкодовує нанесену шкоду або це здійснюється за рішенням суду. З урахуванням того, що рішення суду – це затяжний процес, тому і маємо, скажемо так, таку інфографіку.

Також хотів відмітити, що в цьому році Державним бюро розслідувань було викрито і попереджено чимало зухвалих злочинів. Хотів би відмітити з них деякі – це, попереджено, замовне вбивство заступника міського голови Черкас. Викрито співробітника саме ДБР та його колегу з Нацполіції, які вимагали 80 тисяч доларів за здійснення тиску на Нацполіцію. Це свідчить, що ми не толеруємо злочини, які можуть вчинювати наші співробітники і відкриті до документування їх протиправної діяльності в сукупності з іншими правоохоронцями. Викрито також групу посадовців Збройних Сил, яка вимагала 1 мільйон гривень відкату за поставку медичних масок для військовослужбовців. Розкрито схему розкрадання землі в Київській області за участю посадовців Держгеокадастру. В цілому підрозділи працюють досить ефективно за напрямками. Напрямок високопосадовців ви всі можете ознайомитись, не буду детально звертати увагу на всі з них. Однак можу сказати, що скеровано обвинувальні акти відносно двох народних депутатів. Також з-поміж посадових осіб категорії “А”, тобто вищі топ-чиновники, на одержанні майже півмільйона гривень неправомірної вигоди був викритий

виконуючий обов'язки голови Державної служби зайнятості. Також завершило ДБР досудове розслідування стосовно колишнього заступника міністра з питань надзвичайних ситуацій, який підозрюється в розтраті 23 мільйонів гривень. З приводу вчинення злочинів правоохоронцями, то Державним бюро розслідувань спільно з Офісом Генерального прокурора викрито прокурора Одеської прокуратури на вимаганні 25 тисяч доларів США, також викрито посадовця фіскальної служби на вимаганні 37 тисяч доларів США. Викрита організована злочинна група з 15 осіб, яка займалась незаконною порубкою дерев. Загалом в цьому році вже задокументовано Державним бюро розслідувань 6 організованих злочинних груп, до складу яких входили ті чи інші посадовці або правоохоронці. Було також задокументовано протиправну діяльність співробітника СБУ, який вимагав 250 тисяч доларів.

З приводу розслідування військових злочинів, то в даному випадку в Державному бюро розслідувань на стадії ознайомлення знаходиться справа і виписано обвинувальний акт з приводу колишнього Президента щодо незаконного призначення першого заступника Голови Служби зовнішньої розвідки. Також викрито злочин колишнього Президента та колишніх міністрів оборони, та Генерального штабу з приводу державної зради, яка призвела до захоплення і анексії півострова Криму, нашої території. Викрито також військовослужбовця Служби безпеки спільно зі Службою безпеки, який був завербований співробітниками російської спецслужби і передавав секретну інформацію до Російської Федерації. Також викрито чимало майнових військових злочинів, які призводять до негативних наслідків, тяжких наслідків в наших Збройних Силах.

З приводу того, що в Державному бюро розслідувань також на початку року було сформовано відповідний підрозділ, так зване "управління Майдан". До нас перейшли працювати колишні працівники управління спецрозслідувань і якими було спочатку налагоджено процес передачі кримінальних проваджень, які складають понад 7 тисяч томів справ і речових доказів. Можу доповісти, що

на даному етапі всі справи прийняті від Генеральної прокуратури, передача речових доказів ще на стадії, триває.

Можу відверто сказати, що за цей рік було активізовано роботу у вказаному напрямку і результати кажуть самі за себе навіть в порівнянні з діяльністю цього підрозділу і коли він ще існував в Генеральній прокуратурі України. Станом на сьогодні цим підрозділом скеровано 13 обвинувальних актів щодо 17 осіб. Серед іншого завершено розслідування у провадженнях щодо вбивства Юрія Вербицького, а також викрадення і катування Ігоря Луценка та вбивства журналіста Сергієнка. Розпочате заочне кримінальне провадження щодо колишнього керівника київського “Беркута”, так званої “чорної сотні”. Загалом за останні 8 місяців на лаві підсудних за злочини, які вчинялись в період Майдану, опинились 3 суддів, 2 керівників громадської безпеки ГУ МВС України в Києві, 5 працівників “Беркута”, а також 2 працівника підрозділів МВС. В рамках розслідування справ Майдану за перші 8 місяців роботи цього підрозділу повідомлено про підозру 34 особам.

Ще один важливий момент, який був внесений змінами в законодавство – це розшук необґрунтованих активів, які також покладено на ДБР. Цей підрозділ також було враховано в новій структурі Державного бюро розслідувань і як результат в цьому періоді фактично Державне бюро розслідувань активно співпрацює з АРМА. В цьому році туди скеровано в рамках діючих кримінальних проваджень на підставі відповідних рішень суду 262 звернення щодо виявлення та розшуку активів і також арештовано майна майже на 284 мільйона гривень. Також нами активно здійснюється робота щодо встановлення прямих контактів і доступу до баз даних з міжнародними партнерами, спеціалізованих у цьому напрямку.

Також не буду звертати окрему увагу, на слайдах ви можете побачити типологію кримінальних правопорушень, які становлять більшість під час розслідувань і відповідну їх кількість. З приводу цього також буде щодо завершених розслідувань.

Можу звернути ще окрему увагу на діяльність підрозділу внутрішнього контролю, на яке покладається фактично проведення службових розслідувань, поліграфування як кандидатів, так і діючих співробітників Державного бюро розслідувань. А також виявлення правопорушень у сфері антикорупційного законодавства і також кримінальнокараних правопорушень, до яких можуть бути причетні співробітники Державного бюро розслідувань.

Можу сказати, що процес добору також ускладнюється не лише кількістю кандидатів, які хочуть потрапити, а і необхідністю проведення відповідних поліграфічних досліджень, які потребують також часу для вивчення. За результатами поліграф не може бути основою для відмови прийняття особи на роботу, однак за результатами їх діяльності нами виявляються відповідні, скажемо так, намагання деяких бізнес-кіл, кримінальних структур, а також інших правоохоронних органів впроваджувати своїх потенційних інформаторів у структуру Державного бюро розслідувань. І тому це є ефективним механізмом протидії цьому.

Крім того, в цьому році, як я вже казав, був затриманий співробітник ДБР на одержанні неправомірної вигоди, а також було складено декілька протоколів про корупцію у взаємодії з НАЗК за матеріалами ДБР. Ще час є?

Завершую. Підведу тоді підсумки. Пріоритетні кроки, в якому зараз буде рухатись Державне бюро розслідувань. По-перше, це завершення формування Ради громадського контролю до ДБР. Я думаю, що в цьому році ми цей процес завершимо. Він був об'єктивно ускладнений і, скажемо так, пандемією коронавірусу, що зробила вкладення у розтягнення у часі цього процесу, і певні правопорушення, в тому числі кримінальні, які нами були зареєстровані в ході формування Ради громадського контролю. Також формування кадрів, доукомплектування слідчих та оперативних підрозділів як в центральному апараті, так і на території. Реорганізація територіальних управлінь та створення підрозділів у кожному обласному центрі. За сприянням народних депутатів ухвалення в парламенті необхідних змін для законодавства, для підвищення

ефективності і діяльності бюро. Створення централізованого освітнього наукового органу та експертної установи Державного бюро розслідувань, яка передбачена відповідним законом. І розвиток співпраці з урядовими і неурядовими організаціями України та іноземних держав з питань наукової, практичної та медичної допомоги. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, надаю наступне слово Роману Михайловичу Говді, першому заступнику Генерального прокурора.

ГОВДА Р.М. Доброго дня, шановний голову! Доброго дня, члени комітету, запрошені! Відповідно до статті 131 зі значком 1 Конституції України однією із функцій органів прокуратури є здійснення і організація, і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, в тому числі у кримінальних провадженнях Державного бюро розслідувань. Представник відомства, яке я представляю сьогодні, також брав участь у комітетських слуханнях Верховної Ради України минулого року за аналогічним порядком. І виконання визначених комітетом Верховної Ради України рекомендацій загалом сприяло підвищенню ефективності виконання своїх завдань відомством як Генеральною прокуратурою, так і Державним бюро розслідувань. Тому висловлюю вдячність комітету за можливість взяти участь у сьогоднішньому обговоренні та висловити бачення щодо шляхів подальшого удосконалення організації роботи та підвищення її ефективності. Впевнений, що реалізація розроблених комітетом рекомендацій за результатом проведення сьогоднішніх слухань сприятиме удосконаленню діяльності Державного бюро розслідувань та, сподіваюсь, дадуть поштовх для ініціювання і внесення змін до чинного законодавства для усунення окремих прогалин в діяльності цього правоохоронного органу. Необхідно зазначити, що з часу проведення минулорічних комітетських слухань багато чого змінилось в дійсності і в діяльності як органів прокуратури, так і

органів Державного бюро розслідувань. Зокрема, з листопада минулого року прокуратура втратила можливість здійснювати досудове розслідування і майже більшість кримінальних проваджень було передано до Державного бюро розслідувань відповідно до підслідності. Відбувалася реорганізація і замість Генеральної прокуратури України утворено Офіс Генерального прокурора, затверджено його нову штатну структуру. В офісі створено і функціонує спеціалізований Департамент організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням органів Державного бюро розслідувань, нагляду за його оперативними підрозділами та підтримання публічного обвинувачення у відповідних провадженнях. Водночас зважаючи на специфіку окремих напрямків розслідування, в структурі офісу є інші департаменти, які здійснюють відповідне процесуальне керівництво, а саме: Спеціалізована прокуратура у сфері нагляду за кримінальними провадженнями про військові злочини та у сфері оборонно-промислового комплексу, Департамент процесуального керівництва у кримінальних провадженнях про катування та інші серйозні порушення прав громадян з боку правоохоронних органів, Департамент організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням та підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені у зв'язку із масовими протестами у 2013-2014 роках та Генеральної інспекції, за організацію роботи яких відповідають окремі заступники Генерального прокурора відповідно до розподілу обов'язків. У порівнянні з минулим роком Офісом Генерального прокурора переглянуто позицію щодо доцільності здійснення процесуального керівництва у кримінальних провадженнях слідчих територіальних управлінь Державного бюро розслідувань працівниками офісу, а тому відповідні повноваження передано прокурорам обласного рівня, що загалом сприяло підвищенню ефективності діяльності ДБР.

Внаслідок належної організованої співпраці між ДБР та офісом, та органами прокуратури нам вдалось підвищити ефективність спільної роботи

щодо виявлення, розкриття та розслідування підслідних ДБР у кримінальних правопорушень. Так, якщо впродовж усього минулого року слідчими ДБР за результатами розслідування направлено до суду 2 тисячі 200 обвинувальних актів, з яких майже 1 тисяча 600 – це за фактами дезертирства, то лише за 8 місяців вже направлено 2 тисячі 400 обвинувальних актів, а попереду ще 4 місяці активної роботи. Зокрема до суду скеровано 556 обвинувальних актів з обвинувачення працівників правоохоронних органів, у тому числі і стосовно працівників Нацполіції – 290, Державної митної служби – 45, прикордонна служба – 38, Державна кримінально-виконавча служба – 29, податкова служба – 23, прокуратура – 16, Держслужба безпеки України – 14, інші органи, що здійснюють правоохоронні функції – 101. Також у цей період до суду направлено 14 обвинувальних актів щодо високопосадовців та 9 щодо професійних суддів. У співпраці з органами прокуратури слідчими ДБР скеровано до суду понад 260 обвинувальних актів за вчинення корупційних кримінальних правопорушень, а також 70 таких актів з обвинувачення працівників правоохоронних органів за фактами порушення прав громадян, із них 5 за фактами катувань.

Втім незважаючи на вжиті, в тому числі і на виконання рекомендацій комітетських слухань, заходи, ще залишаються проблемні питання, які потребують законодавчого вирішення. Про те, що говорив виконуючий обов'язки директора. По-перше, слід відзначити про те, що Закон “Про державне бюро розслідувань” передбачає функціонування лише семи територіальних управлінь цього органу, повноваження кожного з яких поширюється на території декількох областей. Така структура не завжди дає можливість вчасно і правильно виїжджати і реагувати на порушення саме на місці вчинення злочину. Інколи цим займаються інші правоохоронні органи або самі прокурори підстраховують слідчих ДБР. Це приводить фактично до неефективності, а, можливо, і певних помилок при здійсненні першочергових слідчих дій. Тому на думку Генеральної прокуратури вказані недоліки потрібно усунути або шляхом

прийняття відповідних змін до закону і розширити діяльність територіальних управлінь на всю Україну, або дозволити проведення створення окремих управлінь чи відділів, які можуть розміщуватись в кожному обласному центрі з відповідним збільшенням чисельності.

Також на нашу думку задля підвищення ефективності діяльності органів Державного бюро розслідувань доцільно на законодавчому рівні більш чітко визначити суб'єктну підслідність кримінальних правопорушень, досудове розслідування яких здійснюється слідчими ДБР. Так згідно 216-ї Кримінального процесуального кодексу слідчі органів ДБР здійснюють, зокрема, досудове розслідування кримінальних порушень, вчинених працівником правоохоронного органу. Одночасно у нашому законодавстві немає чіткого визначення, що таке правоохоронні органи як такі. Загальний перелік таких органів наведений у статті 2 Закону “Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів”, відповідно до якої правоохоронні органи – органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки, Військової служби правопорядку, Національне антикорупційне бюро як би це все гарно, але потім ідуть: органи виконання покарань, органи державного фінансового контролю, рибоохорона, державна лісова охорона, нотаріуси і саме основне інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції, перелік яких неконкретизований чинним законодавством України. Ознаки правоохоронної може бути прямо регламентована. Проте не завжди ознаки, правоохоронний орган може бути прямо зазначений в законі. Така неврегульованість, а саме, напевно, порушення юридичної визначеності підслідності Державного бюро розслідувань веде до певних труднощів правозастосовної діяльності. Зокрема воно приводить до того, до чисельних спорів про підслідність між різними органами. Здійснення досудового розслідування по таких кримінальних провадженнях неуповноваженим органом, що може в кінцевому результаті приводити до визнання судом доказів незаконними чи недопустимими, до витрачання часу на

розслідування Державним бюро розслідувань кримінальних проваджень відносно осіб, які не мають реального відношення до правоохоронної діяльності.

Тому, на думку Офісу Генерального прокурора, потрібно внести зміни в чинне законодавство відносно щодо чіткого переліку правоохоронних органів або критерій віднесення таких для того, щоб бюро чітко розуміло куди спрямовувати свої пріоритетні сили і обсяг своїх повноважень щодо розслідувань. Це основні питання, які ми хочемо винести на обговорення і попросити сприяння в їх вирішенні. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо вам.

Будь ласка, Кравченко Станіслав Іванович, Голова Касаційного кримінального суду. Я думаю, що багато тез буде перетинатися з доповіддю Романа Михайловича. Будь ласка, прошу.

КРАВЧЕНКО С.І. Добрий день, шановні присутні! Як всі ми знаємо, скоро 2 роки як новий орган, а саме Державне бюро розслідувань почало свою процесуальну діяльність. Багато часу чи мало? З огляду на ту кількість вироків, які вже постановлені судами, ми можемо вже певним чином оцінити цю діяльність. Хоча із цієї кількості тих вироків, які завершилися уже в переглядному касаційному порядку, їх значно менше, але певні висновки уже ми можемо зробити. Сказати, що орган працює краще за інших, очевидно, ми не можемо. Але дуже добре, я думаю, що ми не можемо сказати, що він працює гірше за інших. І на стадії створеного будь-якого нового правоохоронного органу, очевидно, є періоди становлення і організаційні моменти. І тому, я думаю, що, в принципі, все у нас попереду і є шляхи для удосконалення.

Разом з тим зараз хотів би звернути увагу не на загальну позитивну тенденцію, а на ті проблеми, які ми побачили.

Перше, хотів би звернути увагу на вимоги статті 132 Кримінального процесуального кодексу. І ця проблема, в принципі, перейшла до нас ще із

слідчих підрозділів Генеральної прокуратури, яка полягає в тому, що звернення, всі ми знаємо, що з 12-го року у нас дуже широко розширено повноваження слідчих суддів щодо питань судового контролю за проведення органами досудового розслідування. І ті цифри всі, що названо, зараз треба розуміти, що вони всі проходили в судах саме через руки слідчих суддів і це величезна кількість. Загальна сума, якщо поррахувати по всім правоохоронним органам – це більше 1 мільйона, щоб зрозуміло про які цифри ведеться мова. Але в чому полягає проблема. Закон визначає, що звернення до суду може бути, до відповідного слідчого судді, де знаходиться орган досудового розслідування. І ця термінологія місцезнаходження багато років уже є нечіткою і невизначеною. Що ж являє собою? Це юридична адреса чи це поштова адреса, чи це приміщення, на якому розташована вівіска, що це відповідний підрозділ. Чому ці питання надзвичайно важливі? Протягом багатьох років ми бачили моменти невизначеності, вони вже є негативними. На жаль, бачили і ситуації зловживань. Якщо, скажемо, Печерський суд свого часу Генеральній прокуратурі відмовляв у задоволенні того чи іншого подання, в сусідньому районі надавали і це приводило до певних негативних наслідків. Тому, очевидно, дуже важливо, щоб тут була чітка визначеність. Ми знаємо, зараз створено 7 територіальних управлінь і вони так і називаються: в місті Києві, в місті Мелітополі, в місті Краматорську. Тому виходячи саме з цієї моделі, судді зайняли чітку позицію, що раз в місті, то треба звертатись з усіма питаннями до суду, де і знаходиться зараз юридична адреса того чи іншого територіального управління. Чи влаштовує це працівників ДБР? Думаю, очевидно, ні. Тому що в силу певних моментів, потребує оперативність вирішення швидких питань. І що таке доїхати з Полтави до міста Дніпра, ми всі розуміємо цю складність. Тому я підтримую позицію, яка прозвучала від керівництва ДБР про ідею створення у кожному обласному центрі відповідного підрозділу. При тому хотів би звернути увагу, що така модель використовується широко у Законі “Про Національну поліцію”, де ми знаємо, що в районах у відділеннях Національної поліції є слідчі

підрозділи. І тут ми вже не вдаємося до аналізу юридичної адреси, ми виходимо через Процесуальний кодекс, який визначає, що місцезнаходження саме слідчого підрозділу і це нам дозволяє робити. І тому, якщо буде прийнято рішення з закріпленням, що у кожній області буде відповідне управління чи слідчий підрозділ, це дозволить нам, перше, забезпечити більшу швидку доступність до суду. І другий момент те, що ми розвантажимо суди. Тому що це питання теж дуже актуальне. Коли приймалось рішення про створення підрозділів, ми, очевидно, не врахували всі реалії, те що відбувається в судах. Мабуть, за цим столом мало хто не знає тої інформації, на скільки у нас ситуація зараз із кадровим наповненням. Тут я вважав би доречним звернути увагу на лист голови Подільського районного суду, який направлявся у квітні Президенту України, Генеральному прокурору, Голові Верховного Суду і іншим, де зазначали... Сьогодні звучало, що було створено Управління з розслідуванням злочинів, пов'язаних на Майдані. Надзвичайно важливе і складне питання для нашої країни і прозвучало зараз воно як з позитивом. Але ось пише суддя: “ За штатом 21. Працює 8. Слідчих суддів 5”. І тому скільки б ми зараз не говорили про збільшення кількості підрозділів і працівників, треба розуміти, що вони не будуть ефективними, бо їхнє звернення просто розглядати нікому. Голова суду тут приводить, що 8 правоохоронних органів на території Подільського району. Тобто у них навіть 1 суддю на цілий орган не вистачає. І скільки б ми не збільшували, фізично суддя не зможе справитись із тією ситуацією. Тому це треба вирішувати комплексно, хоча б для початку на обговоренні та ситуація, що, очевидно, доцільно створювати слідчі підрозділи. Але це залишається, безперечно, за побажаннями і керівництва ДБР, і відповідно за народними депутатами.

Друге питання, яке ми побачили складне і важливе, Роман Михайлович зараз його озвучив. Згадано, що до повноважень ДБР віднесено розслідування щодо працівників правоохоронних органів. Але так склалось, що визначення в законі, що ж той працівник правоохоронного органу, ким він являє, у нас

фактично немає. Згадка на Закон “ Про соціальний захист працівників суду і правоохоронних органів”, по-перше, ссылка в законі визначено, що перелік визначає тільки для мети цього закону, тобто це ми вже пішли на розширене трактування. А інше, за відсутності інших нормативних актів, ми саме звертаємося до цього закону, але цей закон визначає 2 критерії: правоохоронна і правозастосовча діяльність. Але, якщо говорити, при тому визначається, що один із цих критеріїв. Але всі органи державної влади займаються правозастосовчою діяльністю. Не можемо ми ж поширити фактично всі державні структури з огляду на цю ситуацію. В чому проблема проявилась в конкретиці. Перше, Державна міграційна служба із своїми функціями. Друге, іще складніше. Бо якщо по першому ситуацію ми, наче, визначили, що це в силу функціональних обов’язків і тих завдань, які вони виконують в державі, що, наче, підходить про визначення правоохоронної функції, то по МЧС ми всі розуміємо, що там більшість людей виконують завдання по гасінню пожеж, усунення інших наслідків катастроф. І тільки зовсім невелика частина проводить розслідування тих самих пожеж, катастроф і такого іншого. Але саме основне, що оця нечітка визначеність приводить до того, що, перше, спільність моментів із різними правоохоронними органами для розслідування, далі такий самий спір переходить у суди. А саме основне, що якщо в подальшому визнати, що не той правоохоронний орган розслідував чи не той суд надав дозвіл, ми ставимо питання під сумнів і доказову базу, і труд багатьох людей буде зведено нанівець. Тому це питання є надзвичайно важливим і потребує швидкого врегулювання.

Наступне, що нас турбує. Я думаю, що на часі або уже питання і дуже перезріло – перегляд статті 214 Кримінального процесуального кодексу. Які воно наслідки має? Хто розуміється – це внесення в реєстр будь-яких заяв про вчинення злочинів. Так, дійсно, частина перша виписана таким чином і багато її так трактують, що будь-яку заяву, де маються хоч якісь ознаки щодо вчинення злочину, не можна не зареєструвати. Принаймні так трактують і суди, і більшість правоохоронних органів. Але до чого це приводить. Саме внесення в

реєстр дає нам можливість проводити повноцінно розслідування. Проводити допити, проводити обшуки і весь комплекс дій. Разом з тим законодавець визначає чітко, що механізм кримінально-правового примусу настає із моменту, коли особа затримана за підозрою у вчиненні злочину, або їй пред'явлено так звану підозру. І до чого це, власне, приводить. До того, що, перше, перезавантажено правоохоронні органи цими моментами. І, друге, якщо ми зараз теж для суддів болючий момент – це внесення в реєстр по 375 статті. Роман Михайлович озвучив 9, що направлено до суду. Але якщо ми візьмемо за останні 5 років, то, я думаю, там десь біля 3 тисяч внесення в реєстр тільки по 375-й. Вироки принаймні на кінець року тільки 7. От уявіть собі обсяг роботи. Ми можемо показувати величезну статистику, що тільки по 375-й щодо суддів. Тобто із тієї кількості працюючих суддів у нас більше половини знаходяться під слідством. Чим завершується? Фактично не чим. Тут могла би прозвучати і критика, що фактично своєчасно не проводиться перевірка і не приймаються рішення про закриття проваджень. Тільки по статистиці за цей рік із січня по серпень закрито було із 208, 9 направлено до суду, 68 закрито. Сказати, що проводились дії. Теж ми фактично не бачимо. І це ситуація достатньо небезпечна. Власне, у нас і спілкування із ДБР як з правоохоронним органом, зокрема Верховного Суду, почалось із такого моменту, який досить прикрій. З'являється особа, подає заяву про те, що він входив до складу організованої групи вищого керівництва держави минулих років, яка складала там біля 200 осіб, і вказує прізвища кількох суддів Верховного Суду. Тут же буквально через 2-3 дні судді пішли на допит, ми законослухняні, ми виконуємо вимоги закону. Але виявляється та ситуація, що більшість фігурантів тієї заяви якраз стосується справи, які ці судді найближчим часом будуть розглядати. Скажіть, як це не оцінити як засіб прямого тиску, як і оті 3 тисячі 375 статей. Я сподіваюсь, що такі прикрі речі у минулому. Але щоб їх не було, я думаю, все-таки треба повернутися до аналізу 214 статті і визначити. На мій погляд, можуть бути два підходи або все-таки обґрунтування для внесення в реєстр

тільки за наявності достатніх підстав, або повернутись до стадії, яка існувала раніше. Перевірка заяви 10 днів, 20, 30 і потім тільки рішення уже чи про внесення в реєстр, чи якщо ми назвемо, так як багато журналістів використовують і до цього часу, порушення кримінальної справи, хоча з 12-го року у нас такого терміну немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилина у вас залишилась.

КРАВЧЕНКО С.І. Це найбільш актуальні питання. Дякую за увагу і дякую за можливість висловитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступний доповідач у нас в ZOOM буде. Це Мартін Оравський, старший радник з питань спеціальних правоохоронних органів підрозділу кримінальних розслідувань Консультативної місії Європейського Союзу в Україні.

Я попрошу доповідачів більш чітко контролювати свій час до 10 хвилин, щоб ми могли висловити основні тези, тому що у нас ще багато доповідачів і питань від наших членів комітету. Мартіне, якщо ви нас чуєте, будь ласка, приєднуйтесь до розмови, у вас є 10 хвилин. Мартін Оравський.

ОРАВСЬКИЙ М. Доброго дня! Перш за все, хотів би подякувати вам за можливість виступити. І я хотів би зазначити декілька слів з даної теми. Хотів би зазначити що Консультативна місія Європейського Союзу позитивно оцінює відпрацювання ДБР за останній період. Перш за все це стосується організаційних змін, які відбулися у структурі ДБР у лютому місяці, зусилля якого спрямовані на створення Громадської наглядової ради та створення антикорупційної програми, добір персоналу ДБР на усіх рівнях. І також хотів би зазначити позитивну оцінку з боку місії стосовно проведення інших заходів, які

на майбутнє можуть підвищити ефективність кримінальних розслідувань і прозорість інших дій бюро. *(Не чути)*

Представники місії здійснювали спостереження за процесом відбору, який відбувався на різних рівнях. Наприклад, ми спостерігали за доббором персоналу на вищі керівні посади. І на нашу думку, на думку наших представників можна зазначити, що процес добору відповідав міжнародним стандартам. Наша місія планує і надалі надавати суттєву підтримку ДБР у розвитку у всіх напрямках. Також ми дуже позитивно оцінюємо нашу співпрацю з ДБР і вважаємо її конструктивною. Також хотіли би відзначити ще проведення декількох резонансних справ, розслідування за декількома резонансними справами, незважаючи на неповну комплектацію штату ДБР. І на наступний період Консультативна місія хотіла би поради ДБР сфокусувати свою діяльність на таких пріоритетних завданнях. Перш за все, продовжити добір персоналу ДБР відповідно до міжнародних стандартів, мати найкращих кандидатів і надати їм необхідне навчання. І наразі в рамках проекту “ПРАВО-Поліція” відбувається декілька, проводиться декілька тренінгів. Проект “ПРАВО-Поліція” відбувається за участі експертів Консультативної місії. І ми маємо надію, що обмеження, встановлені через коронавірус, не матимуть суттєвого впливу на проведення таких заходів.

І другий пріоритет, який ми хотіли би запропонувати і поради – це продовжити проведення структурних і законодавчих змін, а також інших заходів з розбудови спроможності ДБР задля підвищення ефективності кримінальних розслідувань. І, звісно, ми готові і надалі надавати підтримку ДБР у цих зусиллях. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Наступний доповідач Бородич Наталія Леонідівна, представник Уповноваженого з дотримання прав людини в місцях несвободи. Також 10 хвилин, будь ласка, врахуйте це. І, колеги з ДБР, я прошу вас нотуйте всі

питання, які виникають. Після цього ми перейдемо до питань народних депутатів і також ви зможете прокоментувати те, що прозвучить у виступах. Будь ласка.

БОРОДИЧ Н.Л. Дякую.

Шановні народні депутати, шановні присутні, ми всі розуміємо, що дотримання прав і свобод людини великою мірою залежить від спроможності правоохоронних органів виконувати функції, що делеговані державою. І особливе місце серед правоохоронних органів посідає Державне бюро розслідувань, тобто орган, на який покладено обов'язок розслідування правопорушень, скоєних високопосадовцями, які своїми діями, рішеннями чи бездіяльністю порушують закон. Як відомо, на сьогодні рівень довіри у суспільства до правоохоронної системи у державі не на досить високому рівні, насамперед через неефективне розслідування злочинів та уникнення від покарання причетних до цього посадовців. Про це свідчить кількість скарг, які надходять до секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Для більшості громадян звернення до Уповноваженого – це останній шанс на відновлення їхніх прав. За останні 2 роки до Уповноваженого надійшло 5 тисяч 175 повідомлень громадян, їх родичів, адвокатів, захисників, а також небайдужих громадських організацій про порушення їх прав з боку органів правопорядку. Зокрема права на життя, здоров'я, свободу та особисту безпеку, на правосуддя і справедливий суд. Хочу зазначити, що кожна така заява уважно розглядається і не залишається жодне повідомлення у ЗМІ, які стосуються порушень прав людини або неналежне реагування з боку правоохоронних органів. За всіма цими фактами терміново організовується та проводиться ретельна перевірка, готуються та направляються відповідні акти реагування уповноваженим.

У поточному році на підставі звернення уповноваженого підрозділами ДБР відкрито 20 кримінальних проваджень за заявами громадян, та ще 13

проваджень відкрито за результатами розгляду надісланих уповноваженим актів реагування за наслідками проведених моніторингових візитів до місць несвободи. Але є випадки, коли з тих відповідей, які надходять з підрозділів ДБР на акти реагування уповноваженого можливо зробити висновок, що не завжди перевірка проводиться належним чином і вживаються всі можливі заходи для адекватного розслідування і попередження в майбутньому таких випадків.

На жаль, підрозділи ДБР іноді ігнорують вимоги законодавства України, не вносять відомості до ЄДРД, перевірку проводять поверхнево, безініціативно та не об'єктивно. Так в квітні цього року звернувся адвокат в інтересах громадянина, який утримувався в Київському СІЗО, у якого були виявлені численні тілесні ушкодження під час його відвідування. Управління ДБР в місті Києві надало роз'яснення про відсутність обставин, які свідчать про вчинення кримінального правопорушення.

Наступний приклад. За заявою адвоката, поданою в кінці минулого року в інтересах громадянина, незважаючи на викладення конкретних фактів застосування насильства працівниками поліції до журналіста за його професійну діяльність щодо викриття корупції в правоохоронних органах, територіальне управління ДБР, розташоване в місті Києві, відмовило у внесенні відомостей до ЄДРД.

Наступне, на що хотілося б звернути увагу – це прийняття рішень слідчими підрозділами ДБР про закриття кримінальних проваджень. Так територіальним управлінням ДБР, розташованому в місті Мелітополі, з 23.10.2019 по 30.12.2019 здійснювалося досудове розслідування у кримінальному провадженні за частиною другою 365-ї Кримінального кодексу України за фактом неправомірних дій поліцейських Херсонської області щодо громадянина та прийняло рішення про закриття провадження. Після звернення уповноваженого до Офісу Генерального прокурора прокуратурою Херсонської

області у липні цього року скасовано постанову ДБР та направлено матеріали кримінального провадження для подальшого досудового розслідування.

Іншим прикладом є скарга від адвоката в інтересах потерпілого сина, померлого від побоїв батька в місті Кривий Ріг, що надійшла до уповноваженого наприкінці 2019 року. Адвокат скаржився на неналежне здійснення досудового розслідування кримінального провадження по цьому факту, яке було розпочато ще у 2018 році, та розслідувалось спочатку в поліції Дніпропетровської області, потім в СБУ в цій же області. Нарешті постановою обласного прокурора кримінальне провадження було скеровано до територіального управління ДБР, розташованого у місті Полтаві. В січні місяці цього року було отримано органом ДБР для продовження досудового розслідування. І в квітні цього року слідчими територіального управління ДБР, розташованого в місті Полтаві, було прийнято рішення про його закриття. За втручання уповноваженого Офісом Генерального прокурора було витребувано матеріали зазначеного провадження з метою оцінки ефективності досудового розслідування та процесуального керівництва в ньому. За результатами проведеного Офісом Генерального прокурора вилучення матеріалів кримінального провадження у травні місяці цього року заступником Генерального прокурора постанову про закриття кримінального провадження було скасовано, а його матеріали направлені до прокуратури Дніпропетровської області. Крім цього, за результатами зазначеної перевірки Офісом Генерального прокурора до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості за частиною першою статті 396 – приховування злочину, та частиною першою статті 366 – службове підроблення, Кримінального кодексу України, оскільки в діях службових осіб територіального управління ДБР, розташованого в місті Полтаві, та прокуратури Дніпропетровської області вбачаються ознаки вказаних кримінальних правопорушень.

У 2019 році службовими особами територіальних органів ДБР за результатами розгляду 9 актів реагування про неправомірні дії працівників

правоохоронних органів прийняті рішення про відмову у внесенні відомостей до ЄРДР. В подальшому уповноваженим до місцевих судів було надіслано 9 скарг на бездіяльність службових осіб ДБР, 8 з яких було задоволено. У 20-му році з аналогічних питань було подано 2 скарги до суду, одна з них задоволена, одна перебуває досі на розгляді в суді.

Особливої уваги заслуговує неналежна діяльність слідчих територіального управління ДБР, розташованого в місті Мелітополі, щодо забезпечення ефективного розслідування кримінального провадження. А саме слідчими зазначеного управління здійснювалось досудове розслідування в кримінальному провадженні за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого 135 статтею Кримінального кодексу України, у якому у січні місяці 19-го року було прийнято рішення про його закриття. У вересні 19-го року Мелітопольський міський районний суд Запорізької області на підставі скарги уповноваженого виніс ухвалу, якою постановив скасувати зазначену вище постанову та направити матеріали для подальшого досудового розслідування. Проте в жовтні 19-го слідчий повторно виніс постанову про закриття цього кримінального провадження. Проаналізувавши зазначену вище постанову, встановлено, що жодних додаткових процесуальних та слідчих дій у межах кримінального провадження не проводилось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хвилина у вас залишилась.

БОРОДИЧ Н.Л. В подальшому Генеральний прокурор України за результатами розгляду, внесеного уповноваженим подання, скасував зазначену вище постанову.

Хотілося б ще зазначити щодо з дотримання прав затриманих осіб в діяльності ДБР. Мають місце тривале знаходження затриманих осіб в службових приміщеннях ДБР. Наприклад, були затримані 2 громадянина в територіальному управлінні ДБР у Львові і до ізолятора тимчасового тримання були направлені

через 36 годин. Тобто протягом 36 годин ці громадяни були позбавлені належних умов тримання, не забезпечені продуктами харчування, питною водою, а також було порушено право на захист зазначених осіб. За даним фактом відкрито кримінальне провадження.

Хотілося б звернути увагу на випадки неузгодженості позицій прокуратури та територіальних підрозділів, про які зазначалося раніше, про те, що ДБР відмовляється, прокуратура відкриває, і вони якось повинні бути врегульовані.

І останнє, про що хотілося б зазначити. Це те, про що вже говорили попередні доповідачі, це про 7 територіальних управлінь, які наразі існують.

(Не чути) ... ускладнюється виконання вимог КПК, про що говорили попередні доповідачі. І забезпечення процесуальних прав учасників кримінального провадження також від цього страждає. Також швидке досудове розслідування. Дякую за увагу.

До рекомендацій ми додавали і заходів вжити, і відкривати належні місця для утримання і таке інше. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за ваші критичні зауваження.

Але, я думаю, що це дійсно важливо почути і для керівництва ДБР, і для народних депутатів.

Будь ласка, Микола Іванович Пашковський, науковий співробітник відділу досліджень проблем кримінального процесу та судоустрою Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка Сташиса. Будь ласка, до 10 хвилин. Прошу.

ПАШКОВСЬКИЙ М.І. Дякую. Мене чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, вас чути.

ПАШКОВСЬКИЙ М.І. Дякую. Дякую за запрошення виступити на відкритих слуханнях. І дякую за те, що систематично обговорюються проблемні питання діяльності Державного бюро розслідувань.

Завдячуючи Станіславу Івановичу і Роману Михайловичу, вже підняті ті питання, які я пропоную обговорити. Насамперед це питання, яке стосується підслідності як персональної, так і місцевої підслідності кримінальних правопорушень Державним бюро розслідувань. По-перше, хочу зазначити, що Верховною Радою України вже прийнято в першому читанні проект номер 2560, яким пропонується переформатувати умови підслідності кримінальних правопорушень Державним бюро розслідувань. Я вважаю, що шановний комітет абсолютно обґрунтовано дійшов до висновку про те, що цей законопроект потрібно доповнити положенням про те, що слідчим ДБР підслідні суспільно-небезпечні протиправні діяння вчинені особою, посада якої належить до категорії “А” посад державної служби. Оскільки у законопроекті незважаючи на те, що це положення є в чинному Кримінальному процесуальному кодексі України, в законопроекті це положення випало. І я думаю, що не є обґрунтованим пропозиція доповнити статтю 216 пункт 1 частини четвертої з зазначенням такої посади як Голова Верховної Ради України, оскільки там уже є посада народного депутата України і відповідно таке дублювання, воно виглядає зайвим.

Що стосується зауваження Романа Михайловича щодо необхідності визначення поняття “правоохоронний орган”. Дійсно хочу підтвердити, що і до мене як до науковця, і до наукових установ звертаються періодично як представники правоохоронних органів, так і адвокати з приводу визначення поняття “правоохоронний орган”. Очевидно, це таке актуальне питання і його необхідно визначити насамперед в чинному законодавстві, наприклад, застосувавши такий елемент законодавчої техніки, який присутній в Кримінальному кодексі України як примітка до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України, де зазначити перелік відповідних

правоохоронних органів. І в цілях правозастосування Кримінального процесуального кодексу України це, на мій погляд, буде достатнім.

Що стосується місцевої підслідності хочу зазначити, що конструкція місцезнаходження органів досудового розслідування, дійсно, кримінальним процесуальним законом не визначена. Разом з тим застосовується в статті 132 та інших статтях Кримінального процесуального кодексу України. На мій погляд, визначення місцезнаходження органу досудового розслідування через місце реєстрації відповідного правоохоронного органу не відповідає і потребам практики, і не відповідає насамперед історичному тлумаченню статті 132 Кримінального процесуального кодексу України. Оскільки, як відомо, Законом України “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення окремих положень ” від 22 березня 2018 року, номер 2367, була якраз виключена така умова визначення місцезнаходження органу досудового розслідування як місце реєстрації органу досудового розслідування та пріоритет місце реєстрації органу досудового розслідування. Очевидно, що потрібно застосовувати критерій фактичного місцезнаходження органу досудового розслідування, особливо зважаючи на розвиток територіальних ланок, підрозділів Державного бюро розслідувань.

Але хочу звернути увагу на те, що місцезнаходження Головного слідчого управління ДБР як і, власне, центрального апарату ДБР на сьогоднішній день знаходиться під питанням. Так відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань місцезнаходження юридичної особи ДБР визначено за вулицею Михайла Грушевського, будинок 12/2, тобто будинок уряду. Разом з тим за адвокатським запитом мені прийшла інформація від Державного секретаря Кабінету Міністрів України, що в цьому будинку не знаходяться слідчі підрозділи і взагалі на даний момент не знаходиться жоден з підрозділів Державного бюро розслідувань. Тобто виникає питання, де ж знаходиться тоді Державне бюро розслідувань? Тому це питання потрібно вирішити, оскільки воно впливає на

проблему підсудності тих заяв, клопотань, скарг, які надходять під час досудового розслідування до судів, на дії слідчих Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань. На сьогоднішній день аж 2 суди міста Києва – це Печерський районний суд, Шевченківський районний суд міста Києва вирішують такі клопотання, скарги і заяви. І така розпорошеність, на мій погляд, свідчить про правову невизначеність цього питання.

Друге, на що я б хотів звернути увагу. Станіслав Іванович говорив сьогодні про проблеми застосування статті 214, пов'язаної з перезавантаженістю органів досудового розслідування заяв про кримінальні правопорушення, які не містять або не завжди містять достатньо інформації про вчинене кримінальне правопорушення. Я пропоную поглянути на цю проблему з іншого боку. По-перше, знову звернутись до історичного тлумачення і згадати, що така редакція статті 214, яка передбачає автоматичне ініціювання кримінального провадження при надходженні заяви про кримінальне правопорушення, вона насамперед спрямована була на захист прав заявників та потерпілих, коли правоохоронні органи необґрунтовано за старою редакцією 93-ї, 94-ї відмовляли у порушенні кримінальної справи. І на сьогоднішній день проблема полягає в тому, що, власне, ті повідомлення про кримінальні правопорушення, які складають самі представники правоохоронних органів про виявлені під час своєї правозастосовчої діяльності кримінальні правопорушення, вони, власне, також не відповідають жорстким критеріям заяв про кримінальні правопорушення. Оскільки деінде зустрічається такий виклад фактичних обставин справи у витязі з Єдиного реєстру досудових розслідувань як в невстановлений час невідома особа у невстановленому місці вчинила таке-то кримінальне правопорушення. Тому потрібно насамперед, ставлячи питання про посилення вимог до заяв і повідомлень про кримінальне правопорушення, встановити такі вимоги для повідомлень про кримінальні правопорушення, виявлені безпосередньо слідчим, прокурором і іншими уповноваженими особами правоохоронних органів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте, будь ласка, Микола Іванович.

ПАШКОВСЬКИЙ М.І. 7:40 у мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще 2 хвилини у вас, будь ласка.

ПАШКОВСЬКИЙ М.І. Добре, дякую.

Хочу звернути на позицію Вищої ради правосуддя, що стосується реєстрації кримінальних проваджень щодо суддів. І хочу звернути увагу на те, що зважаючи особливий статус суддів у нашому суспільстві, потрібно підвищену вимогу ставити до внесення відомостей до ЄРДР щодо дій стосовно суддів, оскільки це впливає безпосередньо на це питання.

І також хочу звернути вашу увагу, що проблему за статтею 214 можна вирішити шляхом правоосвітницької роботи. Я подивився на сайті ДБР, не знайшов ніяких керівництв для заявників щодо того, яким чином потрібно оформлювати заяви про кримінальні правопорушення. Так форма є, але орієнтири щодо того як викладати фактичні обставини, що свідчать про кримінальні правопорушення, немає.

По-третє, хочу звернути вашу увагу на те, що розділ порталу відкритих даних data.gov.ua в частині, що стосується відкритих даних Державного бюро розслідувань дуже містить скудну інформацію щодо діяльності цього органу. І зокрема це стосується інформації про кримінальні правопорушення, які знаходяться у розслідуванні ДБР. Потрібно в подальшому посилити роботу з підготовки, перепідготовки працівників ДБР і не лише за рахунок додаткового навчання зовнішніх кандидатів так званих, але і за рахунок навчання тих осіб, які прийшли до ДБР зі слідчих лав, прокуратури або інших правоохоронних органів, оскільки вони принесли з собою не лише позитивні навички, але і негативні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Іванович, завершуйте, будь ласка.

ПАШКОВСЬКИЙ М.І. 10 секунд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Ви просто багато часу потратили на питання 214 статті і менше потратили на діяльності ДБР. Тому я перепрошую, але у нас наступний доповідач. Дякую вам, Микола Іванович, за ваші пропозиції.

Колеги, я прошу, у нас залишилось 2 виступи коротко. І я звертаюсь до доповідачів, а це Шрам Олег Валерійович та Токарев Геннадій Володимирович, щоб вони виступали виключно щодо діяльності ДБР і стосовно питань, зауважень щодо саме цієї діяльності.

Будь ласка, Олег Валерійович Шрам, прошу вас до слова.

ШРАМ О.В. Добрий день! Добрий день, шановний Денисе Анатолійовичу, народні депутати, учасники слухання! Чутно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, чути, будь ласка.

ШРАМ О.В. Нещодавно були опубліковані результати соціологічного дослідження щодо рівня довіри до правоохоронних органів, в тому числі Державного бюро розслідувань. Не довіряють ДБР станом на зараз більше 63 відсотків опитаних. Це високий рівень недовіри до органу, який тільки знаходиться на етапі свого створення. Вважаю головною причиною такого ставлення наших громадян до ДБР є недотримання законодавства, порушення вимог законодавства в його діяльності, в першу чергу щодо відкритості та прозорості в діяльності цього органу.

Перше, при бюро до теперішнього часу не створена Рада громадського контролю, яка забезпечує прозорість та цінний контроль за його діяльністю.

Черговий конкурс з формування ради був розпочатий ще в лютому. З березня по травень тривав етап прийому документів. Було в червні проведено Інтернет-голосування, однак за результатами якого головою конкурсної комісії було прийнято рішення про проведення нового голосування, яке до теперішнього часу не відбулося. Протягом цього часу раніше визначені члени конкурсної комісії припинили свої повноваження. Зараз невідомі, можна сказати так, особи невідомо ким включені до складу цієї комісії, приймають рішення про проведення нового конкурсу з самого початку з етапу прийому документів. Виникають абсолютно логічні справедливі питання, чи передбачено чинним законодавством право комісії самого ДБР припинити незавершений раніше розпочатий конкурс та розпочати новий? Очевидно, ні. Чи сприятиме це виконанню вимог закону і рекомендацій, наданих комітетом Верховної Ради ще в минулому році щодо невідкладного формування Ради громадського контролю? Також, звичайно, ні. І чи сприятиме це довірі та підвищить довіру до конкурсної процедури самого ДБР? Точно ні. Вирішити цю проблему надзвичайно просто. Завершити раніше розпочатий конкурс з формування Ради громадського контролю при ДБР. А для цього провести повторне Інтернет-голосування, оперативно організувати та провести до наступного етапу конкурсу. Або ж є інші варіанти. Невідкладно ініціювати зміни у порядку формування Ради громадського контролю, передбачивши лише один етап обрання членів ради – Інтернет-голосування громадян України з обов'язковою їх ідентифікацією за допомогою електронного цифрового підпису банку ID. Для першого і другого варіанту максимальний строк потрібен не більше 1 місяця.

Далі. Формування складу РГК дозволить невідкладно створити та забезпечити дисциплінарну комісію ДБР. Так від початку створення до тепер в бюро відсутній дисциплінарний орган. З одного боку, це негативно впливає на трудову, службову та виконавську дисципліну. Адже кожний працівник бюро знає щодо вчинення будь-якого дисциплінарного поступку: прогул, порушення присяги, розголошення інформації і так далі, ніхто його не зможе покарати. З

іншого боку, це позбавлення громадян також учасників кримінального провадження, встановленого законом способу захисту своїх порушених прав – звернення до ДБР із дисциплінарної скарги. Абсолютно зрозуміло, що існування бюро без дисциплінарного органу є неприпустимим. Тому після формування Ради громадського контролю наступним кроком має бути створення саме дисциплінарної комісії.

Далі. В бюро від дня набрання чинності закону при його перезавантаженні по теперішній час абсолютно нівелюються вимоги щодо проведення саме відкритих конкурсів. Вимоги про проведення відкритих конкурсів встановлені як в законі, так і в нормативних актах самого ДБР. Звичайно, ця вимога не може стосуватися конкурсів на посади, відомості про які становлять державну таємницю. Але на посади слідчих та керівників слідчих підрозділів усіх рівнів, державних службовців та керівників відповідних підрозділів, директорів територіальних управлінь та їх заступників і на кінець заступника директора бюро такі конкурси, безумовно, повинні бути відкритими. Відкритість конкурсу – це публікація протоколів засідань комісії, переліку кандидатів, які приймають участь у конкурсі, інформації про етапи конкурсу, інформації про переможців. Більше того, зазначу, що в антикорупційній програмі бюро на цей рік вказано, що засідання конкурсних комісії ДБР є відкритими для представників ЗМІ, навіть проводяться онлайн-трансляції засідань. А що ми маємо в реальності. В реальності натомість наказом ДБР від 20 серпня цього року інформація про кандидатів, інша інформація про конкурси віднесена до службової з присвоєнням грифу “ДСК”. Вирішення цього питання абсолютно просте. Забезпечити обов’язкову публікацію на офіційному веб-сайті ДБР усіх протоколів засідань конкурсної комісії, переліків кандидатів, результатів проходження етапів. Це нескладно. Так бюро працювало раніше. Забезпечити виконання власної антикорупційної програми. Засідання конкурсних комісій мають бути відкритими для представників ЗМІ, здійснюється онлайн-трансляція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже, змушений вас перервати. Ви дуже швидко читаете. І половина того, що ви читаете, не чути через онлайн. Скажіть, будь ласка, основні тези, які у вас є, просто інакше ми вас не зможемо почути.

ШРАМ О.В. Я зрозумів, Денис Анатолійович. Основні тези потрібно звернути увагу тепер і вимагати від бюро дотримання вимог закону щодо прозорості та відкритості в його діянні. Це стосується і від прозорості, і відкритості проведення конкурсних відборів. Це стосується і відкритості, прозорості інформації, розміщеної на сайті ДБР. Це стосується безпідставного віднесення до службової інформації значного об'єму інформації, яка взагалі згідно чинного законодавства є публічною і повинна бути у відкритому доступі. Наприклад, нещодавно була проведена ревізія фінансово-господарської діяльності Державного бюро розслідувань і акт ревізії КРУ центрального апарату поміщено під гриф "Таємно". Очевидно, це є безпідставно і неправильно, ця інформація має бути публічною, оскільки стосується використання бюджетних коштів. Тому наша громадська організація звертається із закликом про те, щоб забезпечити вимоги цього закону, а також звернути увагу бюро на необхідність негайного створення Ради громадського контролю при ДБР. Це в свою чергу буде сприяти як налагодженню комунікацій з суспільством, так само це буде і сприяти нормальній роботі бюро, розвитку його в майбутньому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Олеже Валерійовичу.

Я думаю, що ці питання занотовані керівництвом ДБР. Останній виступ, який в межах програми, Геннадій Володимирович Токарев, керівник Центру стратегічних справ Харківської правозахисної групи, адвокат.

Будь ласка, я прошу не повторюватись по тих питаннях, по яких ми уже пройшлись. І ставити лише ті питання і оцінки, які є новими. Будь ласка, Геннадій Валерійович.

ТОКАРЕВ Г.В. Дякую, шановний головуючий.

Моя тема стосується проблемних питань, проблемних аспектів розслідування Державним бюро розслідувань катувань. Тому я не буду повторюватись. Звичайно, ми вже вийшли з регламенту, я буду дуже коротко.

По-перше, розслідування скарг на катування це і складає лише невеличку частину з розслідування ДБР. І зазвичай такі розслідування не є такими резонансними і вони не є престижними для працівників ДБР. Тому я знаю як практичний працівник, що вони ставляться до них як до справ якогось другого сорту, це перше.

Щодо звернення до органів ДБР з заявами про катування. Я для краткості скажу, катування тут мається на увазі, звичайно, не стаття 127 Кримінального кодексу, тому що там немає спеціального суб'єкту і немає спеціальної мети як це потрібно за визначенням Конвенції про катування, а статті 365, в якій зазвичай використовується те, що ми розуміємо під катуваннями, в якійсь окремій частині зловживання, перевищення влади або службового повноваження. Ускладнення при зверненні до органів ДБР лише в 7 містах і не всі вони є обласними центрами, звичайно, пересічний громадянин не може, фізично не може звернутися, якщо він проживає, наприклад, в іншому регіоні. Я не розумію, що мали на увазі творці ДБР, але як можна уявити собі, коли особа навіть не знайшла, пише листа до ДБР, йому не відповідають. А я можу це сказати, тому що я як адвокат практикуючий і моїм колегам не відповідають органи ДБР, в даному випадку з Полтави. Після цього треба звернутись до слідчого судді. Адвокати це можуть зробити, громадянину це вже складніше. І після цього ще буде потрібно їздити, якщо це пересічна людина, а не адвокат, який знає, що таке режим відеоконференції. Практично це унеможливорює можливість, перепрошую за тавтологію, подати саму заяву, а значить і відтак розпочати розслідування. Це перше.

Щодо відкриття кримінальних проваджень. Шановний Станіслав Іванович казав про перевантаженість слідчих органів. Звичайно, це так. Але, що стосується катувань, то тут інша проблема. Всі ці заяви, а я можу сказати майже всі, вони або на них просто не відповідають, або пишуть їм адвокати можуть написати, що там немає ознак кримінального правопорушення і таке інше. Тобто статистика ДБР окремо по катуваннях не ведеться. І тому сказати скільки, я не можу стверджувати скільки саме, який відсоток заяв вноситься до відомостей до ЄРДР через ухвалу слідчого судді, але він наближається до 100 відсотків я можу це сказати з тих справ, що ми знаємо.

Щодо відсутності комунікацій і умов для комунікацій. Воно теж погіршилось у зв'язку з таким територіальним розташуванням. Так сказали, що будуть створені нові слідчі підрозділи, вони і так є вже. Але ж немає можливості комунікувати. І я вважаю, що потрібні бути приймальні, якісь підрозділи, окремі працівники для приймання як заяв, так і клопотання адвокатів. Я можу сказати щодо оперативності спілкування в лапках, то у відповідь на моє клопотання від 3 серпня це була відповідь датована, штамп на конверті 10 вересня з ДБР Полтавського теруправління, а прийшло воно 15-го. Можна зрозуміти наскільки це відповідає рисам ефективного кримінального розслідування заяв про катування, які визначив Європейський суд, до яких відноситься: оперативність, ретельність, участь потерпілого, контроль громадськості. І єдине що дійсно реалізовано зі створенням ДБР – це незалежність цього органу.

Окремий аспект – це безпека заявників, жертв катувань. Особливо ця ситуація є актуальною, коли заявники перебувають і продовжують перебувати під контролем тих самих осіб, посадових осіб, на яких вони скаржаться. Наприклад, в колонії або в СІЗО. Така ситуація трапилась у нас конкретно в цьому році, розслідування ще триває, в Олексіївській виправній колонії, де більшість заявників, а там були десятки заявників, які поскаржились, вони відмовились від своїх заяв кінець-кінцем. І звичайно вони відмовились не по своїй волі, а лише під тиском. Вони і писали, вчергове я можу про це сказати, бо

вони писали заяви про цей тиск і про обмови адвокатів, заяви про те, що адвокати їх заставляли обмовлювати, примушували обмовлювати офіцерів і таке інше. Тобто щодо безпеки взагалі це таке проблемне питання, це просто прогалина я б сказав.

Психологічна допомога. Це спеціальні жертви, вони підпадають під спеціальні методи катувань і вони дуже є дуже вразливими. І міжнародні стандарти – це звичайно психологічна підтримка, допомога таким людям. Наші адвокати просили призначати психологічні експертизи. Лише в одному випадку її задовольнили таке клопотання, але її так і не провели.

Надважливе питання – це відсутність методик розслідування злочинів катувань. Тому що це спеціальні злочини, найбільш вразливі жертви в найбільш вразливих умовах і це спеціальні методи катувань, фізичного насильства. І вони потребують спеціального розслідування, в тому числі і спеціального підходу з точки зору судово-медичної експертизи. Вже багато років ми кажемо про імплементацію положень Стамбульського протоколу, але досі цього нема. І потрібно таке ввести на підставі керівництва з ефективного розслідування скарг на катування, яке визначено в Стамбульському протоколі.

Останнє я хочу сказати, що стало краще. Лише гучна назва ДБР. А що стало гірше. Це заяви і це комунікація. Я не скажу, що розслідування стало гірше. Воно таке як було, таке і є. І результатом його буде, навіть якщо внесуть у ЄРДР, буде закриття кримінального провадження за відсутністю складу злочину – це стандартний варіант закінчення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Геннадій Володимирович. Будь ласка, завершуйте.

ТОКАРЕВ Г.В. Останнє, да. Пропозиції конкретні. Створити умови для здійснення прийому громадян, які звертаються з повідомленнями, заявами про катування у всіх обласних центрах. Це може бути сектор, це може бути, я не

знаю, виокремлений працівник. Створити окремі підрозділи з розслідування заяв щодо катувань як у центральному апараті, так і у всіх територіальних підрозділах. Це може бути і маленький сектор, але це мають бути окремі люди, які не будуть вважати, що це якесь навантаження додаткове, якась побічна робота. Розумієте, як це зараз.

Третє. Розробити і прийняти керівництво із розслідування катувань, в тому числі з чіткими правилами медичними, з медичними картами, схемами як це робиться у всіх цивілізованих країнах Європи. І запровадити окрему статистику з катувань, якої немає зараз. Що таке 365-а, перевищення влади? Це взагалі все, розумієте. Окрему статистику, яка би починалась з реєстрації заяв про катування, а зараз у нас є лише реєстрація зареєстрованих кримінальних правопорушень. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Геннадій Володимирович.

Заплановані доповіді завершено. Будь ласка, Володимир Арешонков, питання, пропозиції, виступи, будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Дуже дякую.

По-перше, я хочу подякувати усім, хто сьогодні бере участь у засіданні нашого круглого такого столу, у засіданні комітету. І дякуємо всім, хто прибув. Мені здається, що надзвичайно корисні зараз звучали думки, пропозиції. Ми це все опрацюємо. Тому що реально головна мета сьогодні нашої зустрічі – це створити або допомогти у створенні всіх необхідних умов, щоб Державне бюро розслідувань та, власне, інші правоохоронні органи мали всі необхідні умови для роботи і ефективно функціонували. Щоб не так як зараз наводились цифри, скажімо, по соціологічним дослідженням десь не такий високий рівень, можливо, довіри з боку людей. Тому у мене 2 конкретних питання до, мабуть, до pana Соколова, а, можливо, і до першого заступника іншого. У вас у пріоритетних кроках записано створення централізованого освітнього-наукового

органу та експертної установи. Чи це означає, що в структурі вашій мав бути такий підрозділ як Науково-дослідний інститут судових експертиз і, я дивлюсь, Інститут підготовки кадрів так само. То їх на сьогодні взагалі немає і це мова іде про створення, так, цих інституцій. І якщо так, то скажіть, будь ласка, як ви плануєте це реалізувати? І, власне, друге моє питання. Сьогоднішній некомплект особливо по територіальним підрозділам да і по центральному апарату десь 65 відсотків всього, а ви дали цифри фінансування. І на наступний рік навіть зменшується фінансування ваших потреб. Якщо сьогодні ви показуєте десь 55 відсотків, то наступний рік всього 36 відсотків. Яким чином ви плануєте реалізувати, скажемо, те, що є в пріоритетах? І чи тільки фінанси пов'язані з неуккомплектованістю кадрів? Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По освіті коротко, бо звучали вже дати. Будь ласка, і по цифрам.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання. Законом про Державне бюро розслідувань передбачено саме створення як Інституту підготовки кадрів для ДБР, це по-перше. Тобто ми знаходимося на початковому етапі. Так і створення Науково-дослідного інституту судових експертиз. Це не було передбачено відповідним фінансуванням, тому ми заклали цю пропозицію у необхідність... Скажемо так, наше бюджетне планування збільшилось майже, наші пропозиції майже втричі, і в тому числі це пов'язано із створенням структурних підрозділів, яких не існує, і доукомплектуванням особового складу. І фактично різниця ДБР від інших правоохоронних органів, які існують в нашій державі, що у них є історія, у них є будинки, у них є майно, яке вони частково оновлюють. В ДБР в цьому плані немає нічого. І тому потрібне фінансування для створення цієї бази. Отже, Міністерство фінансів при розгляді наших пропозицій, скажемо так, надало свої пропозиції, які не досить відрізняються від минулого року і частково враховують девальвацію гривні, частково враховують економічну

ситуацію важку. Тому будемо дивитись як буде коригуватися бюджет ще у стінах Верховної Ради і скільки народні депутати і відповідні органи підтримають наше фінансування для ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Владлен Неклюдов. Будь ласка, колеги, потім Сергій Іонушас.

НЕКЛЮДОВ В.М. Дуже дякую. У своїй доповіді ви наголосили, що слідчими ДБР під час здійснення досудового розслідування з метою забезпечення відшкодування шкоди та можливої конфіскації було накладено арешт на майно на суму 264 мільйона, якщо я не помиляюсь, гривень. А от у цих таких-от звітах, які ви надали, зазначено, що накладено арешт на суму 20 мільйонів 681 тисяча гривень. Я хочу знати, де інформація не відповідає? Тут чи у ваших? Може, десь якась помилка.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання. На сторінці 8 є більш детально розкривається. Це узагальнена 228 мільйонів... А отут ви побачите гривні 20 мільйонів, долари США 716 тисяч. Ми конвертували суму, тому вона і різниця.

НЕКЛЮДОВ В.М. Інше питання. Чи з'ясовували ви, аналізували ви чому низький процент відшкодування шкоди? Я от рахував при шкоді в 228 мільйонів тільки 10 мільйонів відшкодовано, це 4 відсотки, 4,38. Чому такий низький відсоток і як ви маєте його покращити, особливо в той період, коли держава потребує відшкодування?

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання.

Я в своїй доповіді звертав дещо на це увагу. Розвину думку. Питання полягає в тому, що відшкодування шкоди в нас зараз існує двома шляхами. Або особа, яка обвинувачується у вчиненні злочину добровільно фактично погашає

шкоду з метою врахування цієї добровільної дії як пом'якшуючу потім судом. Або суд, вже виносячи своє остаточне рішення, перша інстанція або апеляційний суд, який розглядає апеляційну скаргу, приймає відповідне рішення щодо конфіскації. З урахуванням того, що навантаженість суддів, як повідомив нам Голова Касаційного кримінального суду навантаження на суддів дуже велике, то і відповідно чекати вироків досить довго, і, я вважаю, що це об'єктивні причини. Як допомогти цій справі, можливо, як один із елементів ще, може, додасть щось мій перший заступник – це питання введення спеціальної конфіскації по кримінальним провадженням. Також ми передаємо майно в АРМА для здачі в оренду майна і користування, і таким чином наповнення бюджету.

НЕКЛЮДОВ В.М. Інше запитання. Скажіть, будь ласка, зазначено, що розглянуто обвинувальні вирoki, що набули законом чинності. Це 800 вироків. Ви можете по суб'єктам більш детально інформацію скільки з них, наприклад, за корупційні злочини засуджено. Хоча б відзначити приблизно.

СОКОЛОВ О.В. Я пропоную з цього приводу відповідь Олександр Петрович Бабіков.

БАБІКОВ О.П. На жаль, подавляюча більшість кримінальних проваджень, за якими винесено вирoki, які набули законної сили – це вирoki стосуються військових злочинів, вчинені військовослужбовцями. Насправді, на жаль, що це більшість справ, пов'язаних з самовільним залишенням частини, дезертирства і пов'язано з цим. Це ті провадження, які значно завантажують орган досудового розслідування, відволікають зусилля слідчих ДБР з розслідування більш складних проваджень. Але близько 20-30 відсотків цих вироків з 800 – це пов'язані з працівниками правоохоронних органів: перевищення службових

повноважень, незаконне одержання неправомірної вигоди, зловживання службовим становищем, тощо.

НЕКЛЮДОВ В.М. Ще одне запитання. Скажіть, будь ласка, я дивився...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже останнє запитання, Владлен Михайлович?

НЕКЛЮДОВ В.М. Роман Миколайович, одне запитання. У мене таке запитання до додаткових одиниць. Наприклад, уже зазначав пан Арешонков про те, що недостатнє укомплектування. В Полтаві, я дивився, 69 відсотків. І на скільки мені відомо, в місті Кривому Розі працює тільки 1 слідчий. Я вам нагадаю, що там більше 600 тисяч населення, 620 тисяч. І 2 тисячі тільки працівників поліції. Яким чином це питання... Тобто потенційних суб'єктів. Тобто одному слідчому я вважаю, що не під силу охопити це велике місто. Я думаю, що, може, чи є у вас якісь перспективи чи плани щодо того, щоб збільшити штатну одиницю, підвищити, хоча б одну додати одиницю до міста Кривого Рогу? Оскільки це дійсно дуже кримінальне місто.

БАБІКОВ О.П. Відповім на ваше питання. Воно, на жаль, глибше і набагато складніше, оскільки ми не можемо навіть у великих містах розташувати декількох слідчих, які б забезпечили виконання функцій і завдань Державного бюро розслідувань, оскільки це пов'язано з місцем розташування органу досудового розслідування. Відповідно саме по собі фактичне розташування слідчого, який не може звернутися до слідчого судді, який забезпечить судовий контроль в Кривому Розі, він має все одно приїжджати до обласного центру. А в даному випадку навіть взагалі до Полтавського ТУ. Тому ми і пропонували Верховній Раді розглянути питання про внесення змін до Закону України про ДБР, де передбачити розгалужену систему органів Державного бюро розслідувань, зокрема слідчих підрозділів, що надало б нам

можливість з урахуванням вимог Кримінального процесуального кодексу України розташувати слідчі підрозділи в першу чергу в обласних центрах, а якщо надасть можливість, то і в найбільш великих містах там, де необхідно своєчасно реагувати на кримінальні правопорушення. І це насамперед стосується кримінальних правопорушень пов'язаних з катуванням, з перевищенням службових повноважень працівниками правоохоронних органів, з перевищенням службових повноважень і неправомірними діями щодо осіб в установах виконання покарань. Це розроблено стратегії, але, на жаль, комплексно і в межах чинного законодавства вирішити це питання без внесення змін до профільного закону, який би розширив наші можливості щодо утворення підрозділів досудового розслідування в конкретних місцях, фактично вирішити неможливо. Ми вам будемо вдячні.

СОКОЛОВ О.В. Я хотів сказати, що ми також цю проблему розуміємо. І ми розглядали питання. Навіть опрацьовували питання створення територіальних управлінь в кожному обласному центрі нахштат як в Національній поліції або Служби безпеки України. Це б також дозволило швидше реагувати. Так от ми підраховували, що для формування мінімальних самостійних правоохоронних підрозділів, скажемо так, необхідно чисельність Державного бюро розслідувань повинна зрости до 5 тисяч осіб. З урахуванням такої кількості ми з вами розуміємо і економічної ситуації в державі це неможливо. Тому ми виходимо з тих умов і фінансування, і чисельної статності, яка викладена в законі до реалій, і реагуємо як можемо в цих умовах. Однак, я думаю, що ті штатні зміни, які ми пропонуємо, вони дадуть свої результати, в тому числі і знаходження відповідних підрозділів не в Полтаві, а вже в місті Дніпро. Це змусить реагувати цих співробітників і в тому числі на правопорушення в місті Кривий Ріг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Іонушас, будь ласка.

ІОНУШАС С.К. Дуже дякую, шановні колеги. Перш за все за те, що ви підготували досить ґрунтовні виступи. Я хотів би з боку комітету зазначити, що ми також працюємо над вдосконаленням законодавства стосовно діяльності Державного бюро розслідувань. Зокрема, вже в першому читанні прийнятий законопроект, який напрацьований членами нашого комітету і мною, 2560, який вносить зміни до статті 5 закону, що регулює діяльність Державного бюро розслідувань, а також до статті 216. Відповідно до цього нормативно-правового акту, який ми плануємо, що дуже скоро буде прийнятий Верховною Радою, вносяться зміни до суб'єктного складу, відповідно до якого підслідність кримінальних правопорушень, досудове розслідування яких здійснюється саме Державним бюро розслідувань. Крім того, разом з Офісом Генерального прокурора нами напрацьований і вчора комітет підтримав законопроект 3009а, відповідно до якого досить суттєві пропонуються зміни з моєї точки зору. І я пропоную долучитися до обговорення, відповідно до яких вносяться зміни до статті 3 та статті 214 Кримінального процесуального кодексу, згідно яким вносяться відомості до ЄРДР тільки ті, які містять достатні дані про обставину, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення. І на нашому комітеті дуже багато було, з однієї сторони, підтримки, з іншої, критики. Тому я пропоную долучитись до цього питання.

І питання до шановних керівників Державного бюро розслідувань виглядає наступним чином. Оскільки я приймаю участь в роботі робочої групи по Службі безпеки України, яке реформує, готує законопроект про реформу Служби безпеки, а також про створення нового органу по Бюро економічної безпеки. І лунають думки колег, що, можливо, більшість все-таки слідство передати до ДБР за виключенням найбільш масових кримінальних правопорушень, які розслідуються поліцією до ДБР. І у мене питання. Скажіть, будь ласка, якщо правдива моя інформація, в Державному бюро розслідування є

певний якийсь дисбаланс між кількістю слідчих і іншого персоналу. На скільки мені відомо, слідчих приблизно 300, може, трошки більше. Якщо невірно, поправте. А оскільки є певна визначена законодавством кількість співробітників, то як планується все ж таки збалансувати кількість слідчих і кількість інших співробітників. Да, підкреслюю, що лунають думки про те, що залишити лише слідство в Державному бюро розслідувань, оскільки Державне бюро розслідувань це перш за все орган розслідування. А, наприклад, Головне управління оперативне чи оперативно-розшукову діяльність залишити за Службою безпеки України, за поліцією, за відповідними органами. Дуже вам дякую.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання. Я думаю, що я надам вичерпну відповідь. Однак, мої колеги додадуть свою думку. З приводу того, що чому нас сприймають як самостійний, скажемо так, лише слідчий орган. Це було фактично прогалиною попереднього закону першої його форми, який він приймався. Я не згоден з тією позицією, що ДБР має бути слідчим органом. Однак, оскільки ті зміни, які були внесені, він повинен бути створений самостійним незалежним правоохоронним органом, який буде виконувати функції згідно його підслідності, скажемо так, замкнутий цикл з цього приводу. З приводу дисбалансу слідчих і оперативних співробітників, також існували прогалини, які не давали... Спочатку були сформовані відповідні слідчі підрозділи. Оскільки, як ви пам'ятаєте, було ліквідовано слідство в органах Генеральної прокуратури. Тому фактично існувала одразу думка перевести лише слідчих Генеральної прокуратури в окремий підрозділ. Однак можу сказати, що сама назва Державне бюро розслідувань не означає, що воно повинно займатися лише розслідуванням, оскільки нам всі натякають, що ми повинні відповідати стандартам якості розслідувань і наших кадрів як прообраз – це Федеральне бюро розслідувань, яке знаходиться в Сполучених Штатах Америки. Там наявні і відповідні підрозділи детективів, і відповідні технічні підрозділи, які

здійснюють замкнутий цикл розслідування найтяжких, найважчих злочинів у Сполучених Штатах. Тому на даному етапі вже тільки нова організаційна структура штатна передбачає однакову кількість слідчих і оперативних співробітників, оскільки дає можливість працювати в групах і збалансувати зацікавлених оперативних співробітників за напрямками, отримувати відповідну інформацію і виконувати доручення слідчого, які також працюють за напрямками такими як по високопосадовцям, по правоохоронцям і по суддям, по військовослужбовцям. Тому особиста моя думка, що ДБР повинно розвиватись у напрямку становлення повноцінного правоохоронного органу самостійного, який не залежить від діяльності інших правоохоронних органів ні в технічному плані, ні в оперативному плані. І я прошу додати, може, Бабіков, Сухачов, так.

БАБІКОВ О.П. Буквально кілька слів. Питання щодо доцільності існування оперативних підрозділів нами вивчалось ретельно. І головний чинник, який вплинув на прийняття нами рішення про формування структури, яка б відповідала дзеркально – слідчий і оперативний працівник. Коли слідчий користується оперативними можливостями інших правоохоронних органів, вони по суті пов'язані з діяльністю оперативного підрозділу того органу, у тому числі щодо працівників яких проводиться досудове розслідування. Фактично відмовившись від оперативних працівників власних, ми будемо залежати від внутрішньої безпеки чи то Служби безпеки, чи органів внутрішніх справ, чи фінансових розслідувань. І це призведе до того, що певний прошарок високопосадовців, які займають керівні посади в правоохоронних органах, будуть поза межами можливості розслідувати ці провадження. Оскільки саме оперативні підрозділи одержують інформацію, надають її слідчому для того, щоб він її фіксував уже у порядку кримінального розслідування.

Що стосується навантаження. Знову ж таки, оперативні працівники виконують доручення слідчого і таким чином ми певні функції слідчого перекладаємо на оперативних працівників, які допомагають і працюють по суті в

парі зі слідчим. Знову ж таки з нашими міжнародними партнерами ми розглядали і інше питання – формування підрозділів детективів, які б поєднували у собі слідчих і оперативних працівників. Саме вони ініціюють питання у вигляді експерименту на певному напрямку утворити спільний єдиний підрозділ, в якому оперативні працівники, слідчі, розслідували б певні категорії справ. І ми також хочемо прийняти участь у цьому експерименті. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Олександр Бакумов і Максим Павлюк.

БАКУМОВ О.С. Добрий вечір, шановний головуючий, шановні учасники сьогоднішнього звіту і обговорення діяльності Державного бюро розслідувань! Окремо привітаю представників Харківської правової школи, професуру, яка долучилась до нас і слухає цей звіт. Знаєте, Кузьма подарував нам таку прекрасну пісню: “Давай виключим світло і будем мовчати”. Однак є сьогодні дуже добре, що ми включили світло і почали говорити про Державне бюро розслідувань. І дуже гарно, що все ж таки ми почали це сьогодні, а не в найбільш пізній період. Тому що ті проблеми, які зараз, можливо, сьогодні ще існують в ДБР, поки що не стали проблемами парламенту і ми їх можемо виправити на стадії, коли цей орган сам їх може певним чином скорегувати і спрямувати.

Мої питання основні такі. Перше – це кадрова політика. На моє глибоке переконання ті конкурси, які сьогодні проводяться і проводиться добір як на керівний склад, так і на пересічний склад є доволі таки непрозорими. І не зрозуміло по яких критеріях здійснюється такий відбір на заміщення вакантних посад. Хто їх розробляв? Тому що на моє, скажімо так, не переконання, а бачення і ту інформацію, яку я маю, є випадки коли з незрозумілих підстав особам відмовляють бути призначеними на ті чи інші посади і вони, скажімо так, є неґрунтовними такі відмови.

У нас порушував питання Сергій Іонушас про дисбаланс. Також я, поважаючи представників Харківщини, я сам є харків'янином, я поважаю Харківську наукову і правову школу, і оперативну школу. Але все ж таки вважаю, що тут також присутній в цьому дисбаланс і ми певним чином повинні виходити з критеріїв професійності і компетентності кожного призначеного працівника на ту чи іншу посаду. І щоб у нас не складалося якихось ілюзій щодо того, що певні особи мають перевагу на заміщення по вакантних посадах.

Питання номер два, воно також стосується тієї ж диспропорції в роботі територіальних управлінь. Тому що, якщо навіть перейти до офіційного сайту Державного бюро розслідувань чи повідомлень, які публікуються, у нас реалізації стосуються Харкова і Києва, якщо навіть аналізувати ЗМІ. А де вся інша Україна? Тобто ми бачимо, що ДБР працюючи відпрацьовує місто Харків, відпрацьовує місто Київ, а інша вся частина держави ніби лишається поза увагою. Тому я також на це приділив би увагу.

Шановний Станіслав Іванович вказував на те, що ДБР працює не краще за інших, але і не гірше за інших. Це на моє також глибоке переконання є поганим показником, тому що ДБР має працювати найкраще. Для вас створені абсолютно усі найкращі умови в спеціальному законі, у тому числі матеріальне забезпечення для ваших працівників, які для працівників Національної поліції тільки, вибачте мені, снились в найкращому сні. А ви це не відпрацьовуєте. Тому тут окреме теж зауваження. На цьому можна і додати рівень довіри, який наводив нам пан Олег Шрам, що недовіра складає 60 відсотків. Це також один із викликів... Я ж цитую, я нотував, тому кажу на це треба звернути увагу і дійсно виправляти цю ситуацію.

Коментуючи звіт, який ви надали, наприклад, направлення до суду обвинувальних актів по корупційних кримінальних правопорушеннях, вчинених правоохоронцями та суддями. За 8 місяців 20-го року, наприклад, Служба безпеки – 2 працівники, Національна поліція – 99. Якщо теж проводити порівняння, особовий склад Нацполу на сьогоднішній день фактично 117 тисяч,

Служба безпеки 30 тисяч. Тобто з ваших розрахунків у нас рівень корупції в лавах Національної поліції і Служби безпеки в 50 разів різниця. Тобто ви працюєте по Нацполі і взагалі не бачите трошки інші органи, в тому числі, наприклад, Службу безпеки. І так можна розробити порівняння по кількості і ми побачимо, де ДБР спрацьовує, а де ДБР не працює або проходить осторонь. На превеликий жаль, це факти, які ви показуєте у своєму звіті.

Це такі основні два меседжи. Я хотів би попросити, щоб ви їх прокоментували – це кадрова політика і питання безпосередньої діяльності і реалізацію ваших функцій як органу досудового розслідування за територіальним принципом і за принципом певних професій чи тих суб'єктів, щодо яких ви здійснюєте таке досудове розслідування. Дякую.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання. Надаватиму відповідь по черзі поставлених вами питань. З приводу прозорості конкурсів з вами, як ми бачимо, повністю не погоджується представник Ради Європи, який каже, що конкурси в ДБР відповідають європейським стандартам. На наших конкурсах присутні як представники Ради Європи, Консультаційної місії ЄС, Посольства США, представники наукових установ. На конкурсах на деяких як то з “управління Майдану” виявляють бажання бути присутніми громадські організації, які представляють інтереси родин, які постраждали в цих трагічних подіях. Тому казати, що ці конкурси закриті, нікому не відомо про їх існування і туди ніхто не може потрапити, це дещо не відповідає дійсності і є маніпуляцією осіб, які не перемогли в конкурсі. Оскільки у нас була змінена організаційна штатна структура згідно вимог закону, у нас були введені відповідно необхідність встановлення рядового начальницького складу, тобто присвоєння спеціальних звань слідчим і оперативним співробітникам. Тому були відповідно проведені оголошені конкурси і всім слідчим, які були на той час на посадах державної служби запропоновано прийняти участь в цих конкурсах і перемогти. Дехто з

них не переміг. Дехто не прийшов на конкурс. Дехто подав до суду, я нічого не скриваю, і відстоює свої права в судовому порядку.

З приводу ефективності територіальних підрозділів Полтава і Харків. Також можу з вами не погодитись. Можу сказати, що об'єктивно територіально місто Київ – 4 мільйони людей, місто Харків і місто Дніпро, по якому працює Полтавське територіальне управління також найвелика кількість населення і найвелика кількість фактично наших суб'єктів, які там знаходяться. Реалізація і робота ведеться також і іншими підрозділами. Однак, фактично ми її переформатовуємо роботу і збільшуємо кількість працівників в територіальних підрозділах там, де найбільший рівень злочинності і найбільший рівень наших суб'єктів.

З приводу рівня довіри. Насправді рівень довіри до Державного бюро розслідувань найнижчий. Не найнижчий. Найнижчий у Служби безпеки – 30 відсотків і у ДБР – 32 відсотка. Потім іде САП, НАБУ і Міністерство внутрішніх справ. Наше завдання як я вважаю, насправді не казати у кого найнижчий рівень недовіри. Наше завдання, яке стоїть перед ДБР – це якраз формування рівня довіри населення над яким ми будемо працювати.

Щодо рівня розрахунків викритих, скажемо так, правопорушників в тих чи інших правоохоронних органах. Можу сказати, що насправді ми враховували не лише Національну поліцію, а загалом Міністерство внутрішніх справ. А це і прикордонна служба, і Державна служба з надзвичайних ситуацій. Тому немає таких випадків, що ми не працюємо по Службі безпеки. Були питання пов'язані... Можливо, внутрішня безпека Національної поліції краще працює внутрішньої безпеки Служби безпеки. Зараз всі ці ситуації виправляються, оскільки починають самостійно працювати оперативні підрозділи. І ми в змозі отримати альтернативну інформацію щодо діяльності тих чи інших підрозділів правоохоронних органів. Тому я думаю, що вказані... Однак в силу, як ви влучно замітили, кількості правоохоронців в тих чи інших відомостях є і відповідна кореляція викритих злочинів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Будь ласка, Максим Павлюк.

ПАВЛЮК М.В. Денис Анатолійович, я з вашого дозволу задам 3 запитання. Але попрошу окремо на кожне, щоб я їх не змішував, щоб чіткі відповіді були.

Олександр Володимирович, на адресу нашого Комітету з питань правоохоронної діяльності неодноразово надходили звернення громадян, які я вже піднімав на наших комітетах і звертався до вас, однак чітку відповідь так і не отримав. Громадян, визначених переможцями конкурсу на заняття посад слідчих центрального апарату ДБР згідно рішення внутрішньої конкурсної комісії від 13.11.2019 року щодо можливих фактів порушення права останніх на доступ до публічної служби. Яким чином вами вирішено питання зазначених кандидатів, які вже фактично були визнані переможцями? З огляду на наявність судових проваджень, вирішення яких на користь заявників, зумовить додаткові витрати з державного бюджету на відшкодування матеріальної та моральної шкоди, а у разі встановлення судом протиправності, можливо, дій керівництва ДБР. Крім того, хочу зазначити, що є проблема навіть відвідування представників ДБР даних судових засідань. Оскільки в Одесу, на скільки мені відомо, наразі ніхто не з'явився до сих пір, вже пройшло півроку, на засідання ніхто не з'явився. Розгляд в Рівному, в інших судах затягується. Як ви можете це прокоментувати.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання.

Можу сказати з приводу цього наступне. По-перше, це рішення було прийнято конкурсною комісією в грудні до реалізації Закону про зміни ДБР, де була введена вимога створення посад рядового начальницького складу з приводу слідчих та оперативних співробітників. Тому автоматичне переведення цих осіб,

які перемогли, на державну службу, на посади зі спеціальними званнями не було можливе. Цим особам було запропоновано прийняти фактично участь у новому конкурсі. Дехто з них, я не хочу в даному випадку казати, стверджено, але всім було запропоновано прийняти. Прийняли чи не прийняли, хтось вирішив відстоювати свої права через суд і доказувати це. На слідчих, але це державна служба. Зараз у нас слідчі – це рядовий і начальницький склад зі спецзваннями. І питання полягало в тому, що в суди... Скажемо так, через велику кількість судових справ і не тільки пов'язаних з представництвом в кадрових питаннях, в нас юридична служба їздить на багато засідань не лише в Києві, а по всій Україні. І я підписую регулярно і Донецьку область, і Дніпровську, і Дніпропетровську, і Одесу. З приводу хочу сказати якихось матеріальних затрат і моральних. Моральні – це на вирішення суду. Матеріальні в даному випадку ці особи не були працевлаштовані в ДБР, тому ми не мусимо виплачувати їм втрачену заробітну плату. Дякую.

ПАВЛЮК М.В. Наступне запитання. З приводу карантину, карантинних обмежень. Як ми всі знаємо Кабінетом Міністрів був введений карантин. 29 квітня 2020 року постановою 342 Кабінет Міністрів встановив перелік посад працівників службових і посадових осіб щодо яких не застосовувались обмеження під час нарахування заробітної плати, грошового забезпечення у квітні 2020 року на період до завершення місяця, і так кожного місяця, в якому відміняється карантин, встановлений Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби, спричинений коронавірусом. В даному переліку працівників Державного бюро розслідувань я чомусь не знайшов. Однак мені як народному депутату стало відомо, що під час того як всі бюджетники, судді, прокурори отримували заробітну плату, що не перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня 2020 року, а це близько 47 тисяч гривень, працівники Державного бюро розслідувань, зокрема, і керівництво продовжували

отримувати зарплатню як зазвичай, яка, як правило, перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати. Прошу або підтвердити, або спростувати дану інформацію. Якщо ви підтверджуєте таку інформацію, прошу надати норми закону, яким все ж керувалися, оскільки я як людина можу звичайно помилятись в цьому питанні.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання. Із задоволенням на нього відповім.

Коли було прийнято відповідне рішення Верховною Радою України, нами як і всіма бюджетними організаціями було вжито заходів щодо обмеження оплати праці. І перший місяць жоден співробітник ДБР не отримував фактично зарплатню вище 47 тисяч гривень, в тому числі і керівництво, і рядові співробітники. З приводу того, що в законі було вказано, що Кабінет міністрів визначить перелік осіб, яких це не стосується. Згідно рішення Кабміну було зазначено, що це співробітники поліції, військовослужбовці, які задіяні в ООС, а також інші формування, які задіяні в забезпеченні національної безпеки України. Нами була створена робоча група відповідна, якою було проведено аналіз, що Державне бюро розслідувань в тому числі в напрямку боротьби зі злочинністю, а також розслідувань злочинів, пов'язаних з державною зрадою, шпигунством і таке інше, де задіяні спеціальні суб'єкти згідно підслідності ДБР, також відносяться до суб'єктів, які задіяні в цьому процесі. З сказаного питання вивчався аудит службою під час проведення перевірки фінансової діяльності ДБР. І на скільки мені відомо, контролери вказаної організації повністю погодились з виконанням цього рішення. І на скільки мені зараз вже відомо, Конституційний Суд визнав цю норму неконституційною, оскільки вона грубо порушує права громадян на оплату праці. Дякую.

ПАВЛЮК М.В. Запитання, Денис Анатолійович, дозвольте. Це вже принципове питання від заступника голови комітету з приводу нормативно-правових актів, які комітет попросив вас надати до комітету для цих слухань.

Однак чомусь від ДБР ми отримали частину документів, а з грифом “ДСК” ДБР відмовилось чи не встигло. Я не розумію, чому не надали? Можете пояснити.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за запитання.

Скажемо так, ми отримали від комітету досить обширний запит з приводу документів, які необхідно надати. На скільки мені доповідали, нами надані всі відкриті інструкції і ці документи складають, здається, більше 1 тисячі сторінок документів. З приводу надання таємних документів, ми їх... Ну, там і не вимагалось. З приводу для службового користування. Питання в тому, що в нас ми ведемо активну боротьбу з витоком службової інформації, в тому числі і яку останнім часом у нас намагаються її отримати. Я в жодному разі не відмовляю народним депутатам і не підозрюю їх в розповсюдженні подібної інформації. Разом з тим в нашій відповіді було зазначено, які саме документи в нас знаходяться з грифом “ДСК”. І відповідно запропоновано ознайомитись у нас з вказаними документами і робити відповідні нотатки, виписки з метою лише забезпечення їх збереження в таємниці і все. І не задіяти, оскільки вони... Ми повинні їх були надати за 3 дні до комітету. Їх пересилання зайняло б такий же самий період. Дякую.

ПАВЛЮК М.В. Ви ж погоджуєтесь, що ви маєте надавати їх. Закон не забороняє їх нам передавати як народним депутатам. Вони будуть надані взагалі?

СОКОЛОВ О.В. Якщо ви як замголови комітету наполягаєте... Якщо весь комітет наполягає, ми надішлемо всі ці документи у встановленому законом порядку.

ПАВЛЮК М.В. Тобто зараз ви кажете про те, що ви просто не встигли.
(Не чути)

СОКОЛОВ О.В. Ми частково не встигли і в цьому питанні ми запропонували по найключовішим питанням приїхати до нас і їх вивчити, і все. А оскільки пересилання документів “ДСК” має відповідну процедуру. Так точно. Ну, я просто пояснюю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Документи будуть надані. Про це сказав голова.

Будь ласка, Григорій Миколайович Мамка. І колеги, хто ще хотів би задати запитання? Сергій Іонушас, так, ще додатково. Зачекайте, зараз Григорій Миколайович, після цього ви. Прошу.

МАМКА Г.М. Я з вашого дозволу запитань не буду задавати, тому що хочу коротенько акцентувати увагу: а) що я почув. Як це у мене вкладається як трохи до людини, яка мала до практичної діяльності роботи в правоохоронних органах. І також, наприклад, щоб я хотів почути і побачити в графіках, в цих цяцьках, які нам трудилися і надали. По суті з приводу... Олександр Петрович, зустрічайтесь з міжнародними партнерами, але покажіть їм з приводу детективів практику, яка у Національній поліції протягом 4 останніх років, починаючи з Бориспільського районного відділу поліції з приводу схрещування. У нас хтось тварин схрещує, а хтось з міжнародних партнерів схрестив слідчого і оперативного співробітника. І результати, будь ласка, підніміть. Я от прошу дайте мені результати по роботі детективів, їх не існує абсолютно. І по суті, на мою думку, це пагубна практика і вона результату як такого не дала. Просто якщо ви будете використовувати цей досвід, залучіть уже практичні результати роботи протягом 4 років в Національну поліцію України.

Дуже гарно, коли згадується ...*(не чути)*... по поводу заробітної платні. Хочу акцентувати увагу, що зарплата в детектива чи в слідчого набагато більша чим у народного депутата. Тільки про народного депутата піарять на кожному углу, в тому числі і за мене, про правоохоронні органи мовчать. Все-таки

звернув би увагу на реагування по спеціалізації, по правоохоронному органу, про призначення Президентом на підставі рішень Конституційного Суду, уже які на даний час останні були уже. Вам необхідно уже реагувати і придумувати якийсь механізм і ініціювати. Тому що ми можемо ще один орган втратити як неконституційний.

Укомплектування на 60 відсотків по суті в органі на даний час я рахую на даний час це не обґрунтуванням ні в якому вигляді. Тому що розмови при внесенні змін до старого закону нових з початку року. Всі ж розумієте як депутати народні голосували, знімали на підставі закону керівників і вводили оперативні підрозділи, і звітували про те, що нам заважає тільки відсутність законодавчої ініціативи, і ми готові запустити оперативні підрозділи у роботу. Але на даний час 60 відсотків з тих 1 тисячу 600, що дозволили, збільшили кількість співробітників ДБР, вони неуккомплектовані, ідуть конкурси. Не розумію причини і умови, які мішають провести їх тимпаче процес готування і невірною запуску самого Державного бюро розслідувань, він, по моєму, протягом року чи двох не могли вам ввести оперативних співробітників по закону. Тобто процес готування був. Чому він не використаний, не розумію. Але, на мою думку, можна було запустити, пришвидшити ці результати і запустити оперативні підрозділи. Я також поділяю ваш думку, що Державне бюро розслідувань він повинен бути органом закритого типу, включаючи, використовуючи оперативні підрозділи і технічні засоби, і все інше. Тому що у вас такі об'єкти для дослідження, вірніше, для розслідування, які заслуговують увагу.

Я не почув по суті... Я ж так розумію, це не заслуховування результатів роботи як підзвітного комітету Державне бюро розслідування. Це круглий стіл, обмін інформацією, на скільки я розумію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заслуховування.

МАМКА Г.М. Зрозумів.

Я не почув скільки в складі Офіс Генерального, наприклад, прокурора, Державне бюро розслідувань, судова гілка влади, яка має по суті що сказати і також ініціативою для надання інформативної бази для взаємозвірки. Що таке взаємозвірка. Це правоохоронний орган за підписом прокурора скеровує до суду і отримує зворотну інформацію. Наприклад, скільки координаційних нарад проведено, які перспективи, які намічені плани, яким чином змінити Єдиний реєстр досудового розслідування для того, щоб по суті побачити на межах роботи одного правоохоронного органу, включаючи до закритого циклу для отримання вироку, стягнення коштів, накладення та відшкодування збитків. А також ми отримуємо такі речі: повернення обвинувальних актів до служби, які ніде по суті не фіксуються і чи скеровуються вони назад. І перепроверити цієї інформації ми реально не можемо. Або по ЄРДР, або в ручному режимі з статистики, яка існує у відкритому доступі.

Не почув кількість загальних нарад, які проводились. І по суті, які напрямки і чи відпрацьовувались ці напрямки для того, щоб дійсно більш відрегулювати статистику, щоб був доступ до неї. І по суті такі критерії як надання обшуків, скільки реалізовано обшуків, скільки скеровано справ там, де проводились обшуки до суду чи не скеровано, чи просто вони там проводились. Такої інформації ми, крім того як в ручному режимі, отримати не можемо.

Проблематика з судами. Я почув від вас про те, що 5 суддів осталося в Подільському, слідчих суддів в районному суді. По суті у нас є... В судах даже нема жодного судді по Україні. Ми так реформували при минулих керівниках, що дореформувалися уже до ручки. Тут дійсно необхідно все-таки змінювати законодавство і давати ті критерії і можливості, і розкривати якісь шлюзи для швидкого набрання суддів, наділяти їх повноваженнями, щоб вони здійснювали дійсно правосуддя іменем України. На даний час 375 стаття, на яку ви акцентували увагу, в тому числі за моїм конституційним поданням як суб'єкта визнана неконституційною. Двічі законопроект особисто я подавав, що

декриміналізувати статтю, коли у нас колеги з “Батьківщини ” рішили іще суддів додати Конституційного Суду в 375-у. Я виступав з ініціативою 375-у декриміналізувати. Двічі монобільшість морозила це в залі Верховної Ради. На даний час ще один законопроект є уже мій сумісний, уже після рішення Конституційного Суду, але буду закликати до розуму, щоб внесли в Верховну Раду, в зал. Я думаю, ми можемо пообіцяти, правильно, Верховному Суду про те, що ми будемо підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Закликати ви можете однозначно.

МАМКА Г.М. Да, дякую. Тобто уже будете відправляти правосуддя уже без зоркого глаза правоохоронної системи.

По взаємодії сказав. По детективам сказав. Але по суті в цих картинках по суті статистика вірна, напевно, перепроверити не можу. Це намалювати мені тисячу зірок на небі, не віриш, порахуй. Чому? Є питання. От для мене заходи забезпечення відшкодування і саме відшкодування це різні речі. Якщо відшкодовано, воно попало. Я тут цих цифр не побачив. Тут тільки заходи забезпечення. Ні, ні. Дивіться, я ж не помиляюсь. Я б хотів би ці речі побачити. Чому заходи забезпечення? Це первинні заходи, які лягають в основу відшкодування. Для цього все-таки... Я ще, коли працював слідчим, ми в ручному режимі збирали з району, з городу, і проводили взаємозвірки. І по суті є Єдиний реєстр досудових розслідувань. Можна ж вирішити, ви як тримателем є, от для цієї історії міжнародні партнери нам тягнуть історію – кейс какой-то, портфель чи якое називається він там: НАБУ, САП і ВАС історію для взаємозвірки і для окремих реєстрів. А нам можна... Да і кейс. Ми сопроотивляемся, але по суті цей ЄРДР можна додати для того, щоб судова гілка влади додвляла і ви як триматель реєстру побачили всі результати і можна витягувати і потім координувати. Але все-таки це можна було б робити

на підставі сумісних нарад, які по суті повинні проводитись за участю Генерального прокурора. *(Загальна дискусія)*

Вибачаюсь. Запити скеровую до Мін'юсту, до Офісу Генеральної прокуратури, до кожного правоохоронного органу, тому що виникло питання. Суди дали, наприклад, мільйон обшуків, а кримінальних проваджень скеровано 10 до суду. Реальне питання. Реальне. Я куди не скеровував запити, мені кажуть офіс генерального: “Ми не ведемо такої статистики”. А всі правоохоронні органи дали таку статистику. Суд також сказав: “Слухайте, у нас немає. Раніше форма 6 була по звірки, да закінчення”. А направили в Мін'юст. Мін'юст каже: “Слухайте, у нас черга запланована, ми колись розглянемо”. Приблизно так. Ми уже пішли далі. Я уже вимушений просто по деяким головам обласних адміністрацій після вступу в законну силу щодо збільшення відповідальності: а) за ненадання інформації або за неповне надання інформації на запит народного депутата, уже скерував до апарата декілька звернень для притягнення до адмінвідповідальності. Я думаю, що я буду першочерговим і першим піонером проходження тієї процедури і вже скоро піду по правоохоронних органах. Така історія вже доходить. Тому що народний депутат я не можу, я розумію, що практично її достати нереально цю статистику. Але і для того, щоб вона була, для цього ніхто нічого не робить. Зрозуміло. Може, щось ви робите. Якщо можна, скажіть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко. Тому що часу у нас небагато, добігає кінця. А ще є запитання наших колеги, які ми обов'язково всі вислухаємо.

ГОВДА Р.М. З проблемою створення звітів і звітування ДБР в електронному вигляді, вона вже вирішена. На даний час можливості Єдиного реєстру досудових розслідувань дозволяють в автоматичному порядку формувати звітність СЛ, про що ви знаєте, де є заходи забезпечення, арешти, відшкодовано і все інше, направлено до суду, кількість затриманих. Зараз на

даний час ця інформація не надається, тому що вивіряються всі цифри, ідеться звірка з реальною дійсністю...

_____. (Не чути)

ГОВДА Р.М. Звичайно це повернуті по 314 статті, в порядку 314-ї є кількість повернутих актів, і вона стандартна для всіх правоохоронних органів. Просто до серпня місяця такої статистики не формувалось по ДБР в ручному, в електронному, автоматичному режимі. Зараз вона формується. Проводиться етап вивірення всіх цифр, тому що не всі реєстратори, тобто слідчі прокурори, наприклад, заносили в ЄРДР, в електронну базу затриманих осіб, можливо, не всі є. Зараз вона вивіряється. І після того як вона буде вивірена, вона стане фактично офіційною звітністю, яку ми будемо віддавати. Так само можливість і ЄРДР. Тобто проведено рік тому чи два, можу помилятись, роботу разом з Державною судовою адміністрацією згідно того, що ЄРДР підтягує дані баз судової адміністрації, в тому числі там є рішення суду, вирок, або будь-якого іншого суду, коли відкриваєте кримінальне провадження видно вирок. Поки що не підтягує виключно саме рішення, електронну копію. Але якщо ви бачите номер ЄРДР, вам не дуже важко піти і відкрити вікно інше електронне, і в Єдиному реєстрі досудових рішень витягнути і подивитись, що це за рішення і яким чином. Тому в даному етапі ми працюємо і далі над удосконаленням єдиного реєстру. І взаємодія з судовою адміністрацією і з ДБР з приводу статистики існує. І ми вам, коли вивіримо, надамо обов'язково народним депутатам для вивчення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Сергій Іонушас, у тебе ще питання, прошу.

ІОНУШАС С.К. Дуже дякую.

Я хотів би проінформувати колег, що в нашому комітеті ми співпрацюємо КМЄС отримали експертний висновок стосовно 375-ї, відповідно до якого проаналізований існуючий законопроект, в тому числі і законопроект Григорія Миколайовича Мамки. І дуже цікаво, що в Європейському Союзі, в країнах Європейського Союзу є приклади, пов'язані з існуванням аналогічної конструкції, наприклад, в Іспанії. І тому було би дуже непогано, якщо б ми мали можливість, оскільки ми з Комітетом з правової політики вже співпрацюємо, все ж таки з представником Верховного Суду напрацювати певну конструкцію, яка дійсно могла б існувати. І ми досить багато сьогодні... І питання. Ми досить багато казали про минуле, а в мене питання до Олексія Олександровича. Напевно, може, я помиляюсь, ви дуже скоро будете виконувати обов'язки Директора Державного бюро розслідувань, якщо це так, то які пріоритети і акценти на цій посаді, якщо ні, з позиції заступника Директора державного бюро розслідувань. Дуже вам дякую.

СУХАЧОВ О.О. Дякую за запитання.

Сьогодні я виконую обов'язки заступника Директора Державного бюро розслідувань за напрямками управління фінансовою діяльністю, управління забезпечення діяльності і управління у справах Майдану. Протягом двох останніх тижнів ми співпрацюємо з Олександром Володимировичем Соколовим. З урахуванням діючої структури я повністю поділяю його погляди, напрямки діяльності, тому будемо рухатись на виправлення тих недоліків, на які сьогодні наголошувалось з боку шановних народних депутатів. Будемо звітувати і виправляти.

ІОНУШАС С.К. Дуже вам дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександр Бакумов і Володимир Захарченко.

БАКУМОВ О.С. Дякую.

У мене ще є таке питання. Скажіть, будь ласка, ви оголошували про те, що і Денис Анатолійович на цьому увагу свою акцентував, що не сформована Рада громадського контролю. А чому вона не сформована? І можете ви сказати, який є deadline, наприклад, або план, графік календарний щодо її формування? Тому що, як я розумію, якщо у вас нема Ради громадського контролю, у вас немає дисциплінарної комісії. Тобто всі співробітники, які сьогодні проходять службу в Державному бюро розслідувань не можуть бути притягнені до дисциплінарної відповідальності, оскільки трьох з п'яти призначає саме Рада громадського контролю і у вас фактично внутрішня, в лапках, безкарність щодо працівників стосовно їх дисциплінарних проступків. Дякую.

СОКОЛОВ О.В. Дякую за це запитання.

Я готувався до нього. Тому вважаю, що можу надати повноцінну відповідь. Фактично насправді це вже третя спроба в ДБР з моменту його створення створити Раду громадського контролю. Перша була створена в 2018 році, до якої входили деякі, скажемо так, люди, які сьогодні виступали у нас в якості доповідачів. Потім вона була через вимоги постановою Кабінету Міністрів анульована і створена інша Рада громадського контролю. Перша Рада громадського контролю через суд заблокувала діяльність другої Ради громадського контролю. В подальшому були прийняті зміни до Закону “Про Державне бюро розслідувань”, якими було анульовано діяльність другої Ради громадського контролю. І нами був запущений процес створення третьої Ради громадського контролю. ДБР не впливає на комісію, яка формує Раду громадського контролю. Ми лише забезпечуємо їй фактичну діяльність. До неї входять 5 чоловік, які були попередньо обрані в лютому місяці, в лютому-березні 2020 року. Однак процедура затягнулася об'єктивно, в тому числі і через COVID. В подальшому в ході процесу частина членів конкурсної комісії з неї вийшли і ми доукомплектували, вони знову деякі вийшли з них і ми доукомплектували вже станом на теперішній час. З приводу самого проведення

електронного голосування нам казали, що ми не об'єктивно це проводили. Вже зареєстрована по попереднім радам громадського контролю і по діючій 2 кримінальних провадження, оскільки були так звані накрутки, боти і необ'єктивно втручалися в діяльність системи. Нами вже проведена відповідна робота з Міністерством цифрової трансформації, дякую, а також службою Держспецзв'язку, якою вже опрацьовано механізм через GovID відповідні голосування. Зараз з того, що нам повідомляють члени конкурсної комісії, вони встановили регламент роботи комісії, вони встановили її графік. На даному етапі це 2 засідання на тиждень, оскільки це неоплачуване... До складу цієї комісії входять як науковці, так і практичні працівники. І фактично із того, що вони обіцяють нам, ми можемо тільки надіятися на них в цьому напрямку, що вони до кінця року сформуєть Раду громадського контролю і вже члени Ради громадського контролю оберуть фактично собі дисциплінарну комісію, і вона зможе повноцінно діяти. З приводу того, що ми самі зацікавлені у функціонуванні вказаної дисциплінарної комісії, в тому числі і для прийняття управлінських рішень з приводу свої співробітників. Не можу сказати про безкарність, оскільки в даному випадку я вимушений застосовувати як виконуючий обов'язки фінансової інструменти преміювання для фактичного впливу на співробітників, які неналежно, на мій погляд і погляд їх керівників, виконують свої функціональні обов'язки.

БАКУМОВ О.С. Прокоментуйте з приводу того як ви бачите розвиток формування громадської ради. До кінця року ви маєте надію, що вона буде сформована.

СОКОЛОВ О.В. Насправді я дуже надіюсь, що до кінця року вона вже почне свою роботу, оскільки ми від неї досить залежні. Оскільки згідно закону саме Рада громадського контролю буде приймати результати роботи ДБР за 20-й рік і відповідно надавати свої висновки до парламенту перед тим як керівник ДБР буде надавати відповідну доповідь в парламент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Я так розумію питання вичерпані. Я хочу підвести підсумок з того, що було сказано. І, можливо, також загострити вашу увагу на питаннях, які були.

Я дякую всім виступаючим. Я знаю, що не всі змогли виступити з тих, хто хотів. Але наш час для роботи вже фактично добіг кінця. Звичайно, був акцент серйозний на вирішенні питання по територіальним управлінням. Це, напевно, одне з гострих питань: підсудність і підслідність, яке потрібно вирішити найближчим часом.

Було питання від багатьох воно звучало, питання на тому і від представника Уповноваженого з справ людини наголошувалось на гострому питанню по катуванням. Я думаю, це і при створенні цього органу було одне з ключових завдань саме Державного бюро розслідувань. Були пропозиції до нас також надходили щодо того, щоб як і в Офісі Генерального прокурора є окремий підрозділ, чи вважаєте ви за необхідне посилити цю роботу і, можливо, також виділити це як окремий напрямок. Тому що ми розуміємо, що розслідування цієї статті 127 Кримінального кодексу, вона певний час залишалася і залишається за свідченнями уповноваженого, ще явно не доопрацьована. Також виступали з цього приводу представники громадськості.

Крім того, питання відкритості ДБР. На цьому наголошувалось, є однозначно проблемним. І я думаю, це буде відображено, в тому числі і в рекомендаціях. Це і по питанню взагалі висвітлення нормативних документів, по призначенням, звільненням. До речі, така практика була, я знаю, в Генеральній прокуратурі, коли з дня на день з'являлися відповідні документи. Зараз, мені здається, гірше також з цим питанням і не завжди день в день виставляються ці акти. Зверніть, будь ласка, на це увагу також, щоби це питання зрозуміти. Тому що доступ до необхідної інформації ви звернули увагу на тому, що да є витоки, але нормативні акти. Вам було надано право законом спеціальним про те, що акти Державного бюро розслідувань не юстуються. І це якраз було, скажемо так, в плані довіри, в плані підвищеної незалежності, але не в плані закритості. Це є питання, яке є ключовим. І звичайно на тому, що

звертали наші члени комітету щодо того, що питання по “ДСК” документах, звичайно, мають бути вирішені.

Однозначно питання сьогодні звучало по справах Майдану. Безперечно, це одна з ключових історій, до яких ми не маємо повертатись лише в річницю Майдану. Ви про них також згадували. Звичайно, суспільство очікує конкретних результатів. І вони сьогодні не були приділені цьому достатньо, але однозначно це одне з ключових питань і завдань Державного бюро розслідувань, яке є.

Я прошу звернути увагу на все, що було сказано в першу чергу нашими членами комітету, представниками правозасновчих органів і громадськості. Це є вкрай важливі запитання, вони будуть сформовані в рекомендаціях наших слухань, які я пропоную учасникам сьогоднішніх слухань подати до комітету протягом тижня з моменту сьогоднішнього дня. У кого є додаткові пропозиції, будь ласка, подавайте. Я звертаюсь до інших учасників. Але хотів би зважити, що звичайно ми також не аналізували те, що було в рекомендаціях попередніх слухань. Багато що з них не виконано, багато що з них не виконано об'єктивно, так. Але, звичайно, коли ми з року в рік вже наступний парламент аналізуємо, що певні зміни не відбуваються, звичайно, це потім накопичується в вертикальне рішення таким як було –перезавантаження Державного бюро розслідувань включно з керівництвом минулого року. Тому, будь ласка, зверніть на це увагу. Я думаю, що ці точки, які виставили уваги члени комітету і виступаючи, вони звичайно однозначно мають бути оцінені, відпрацьовані вами для того, щоб Державне бюро розслідувань могло працювати ефективно. Поки що ми почули, що, звичайно, і формування складу ДБР, і формування рішень, які вони приймають, ще далеко до максимальної ефективності.

Я дякую всім учасникам сьогоднішніх слухань. Наше слухання вважаю закритим. Дякую вам.